LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA
VĮ VALSTYBINIS MIŠKOTVARKOS INSTITUTAS

VĮ JONAVOS MIŠKŲ URĖDIJOS

VIDINĖS MIŠKOTVARKOS PROJEKTO SUDEDAMOJI DALIS

REKREACINIO SUTVARKYMO PROJEKTAS

KAUNAS, 2013

Pramonės pr. 11a, 51327 Kaunas
Telefonai: (8-37) 49 02 54, 49 02 35
Faksas: 49 02 33

VĮ JONAVOS MIŠKŲ URĖDIJA
VALSTYBINĖS REIKŠMĖS MIŠKŲ
REKREACINIO SUTVARKYMO
P R O J E K T A S

Direktorius Alfredas Galaunė

Kraštotvarkos skyriaus vedėja Viliūnė Naureckaitė

VĮ "Valstybinis miškotvarkos institutas"
2013

TURINYS

ĮVADAS	3
1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI	5
2. DARBO AKTUALUMAS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI	9
3. BENDRA TERITORIJOS APŽVALGA	11
3.1. Rekreacinės teritorijos miškuose	11
3.2. Kultūros ir gamtos vertybių sąvadas ir analizė.	11
4. ESAMO REKREACINIO POTENCIALO ANALIZĖ	14
4.1. Kraštovaizdžio rekreacinis potencialas	14
4.2. Turistinės trasos ir maršrutai	16
4.3. Rekreaciniai objektai urėdijos teritorijoje	17
5. PROJEKTUOJAMA REKREACIJOS TERITORINĖ SISTEMA	25
5.1. Rekreacinių objektų rekonstrukcija	27
5.2. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai	30
5.3. Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas	36
5.4. Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas, atnaujinimas, darbų eiliškumas	36
Literatūros sąrašas	38
1 priedas. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai	41
2 priedas. Kultūros paveldo objektų teritorijos	49

Įvadas

Lietuvos Respublikos Bendrajame plane miškininkystės plėtra numatoma atsižvelgiant į pagrindinius Lietuvos miškų politikos tikslus. Šiems tikslams, šalia kitų, priskiriami:

- daugiatikslės ir miško išteklius tausojančios miškų ūkio veiklos užtikrinimas suderinant ekonomines, socialines ir ekologines miškų funkcijas;
- biologinės įvairovės miškuose išsaugojimas;
- miškų rekreacinio potencialo didinimas.

Bendrajame plane išskirta 40 rekreacinių išteklių arealų, kurių ribas daugiausiai lemia rekreacinis gamtinės ir kultūrinės aplinkos turtingumas. Rekreacijos turizmo plėtros galimybės numatytos pagal arealų patrauklumo kategorijas ir rekreacinės plėtros potencialą.

Pagal Lietuvos Respublikos bendrąjį planą Jonavos miškų urėdijos teritorija patenka į du rekreacinius arealus: šiaurinė dalis – į mažo resursinio potencialo Ramygalos-Šėtos arealą, pietinė dalis – į gana mažo resursinio potencialo Jonavos-Elektrėnų arealą. Vystymosi prioritetas – verslinio ir pažintinio turizmo plėtra.

Reikšmingesnį postūmį rekreacijos ir turizmo vystymuisi Jonavos krašte gali duoti vandens turizmo išvystymas Neries ir Šventosios upėmis bei senojo istorinio plento Jonava-Kaunas pritaikymas bemotoriam transportui.

Į regiono rekreacijos ir turizmo struktūros karkasą neabejotinai įsijungia ir Jonavos miškų urėdijos miškai su urėdijos teritorine rekreacine sistema, kurią sudaro esamų ir būsimų stovyklaviečių, apžvalgos aikštelių ir trumpalaikių poilsio vietų, pažintinių, mokomųjų, rekreacinių pėsčiųjų ir dviratininkų takų bei trasų visuma.

Ypatingas valstybės dėmesys skirtinas pažintinio turizmo, apimančio tiek gamtinį, tiek kultūrinį krašto pažinimo aspektus, plėtrai šalyje, nes būtent ši rekreacijos forma vaidina svarbiausią vaidmenį tiek ugdant gimtojo krašto sampratą bei meilę šalies viduje, tiek reprezentuojant Lietuvą tarptautiniu mastu. Bendrasis prioritetas šalies rekreacinės sistemos raidoje teiktinas pažintinio turizmo ir bendrojo poilsio gamtoje, tarp jų kaimiškoje, plėtrai. Pažintinio turizmo sistema numatyta plėtoti turint tikslą atskleisti visų gamtinių bei kultūrinių Lietuvos regionų savitumus. Turi būti tvarkomi ir rodomi pažintinę vertę turintys gamtiniai bei kultūriniai objektai, jų grupės bei kompleksai, reiškiniai:

- Lietuvos valstybingumo istorijos, kovos už savarankiškos valstybės išsaugojimą bei atkūrimą etapai, vietovės, paminklai ir kt.;
- būdingi ir unikalūs gamtiniai bei kultūriniai kraštovaizdžio kompleksai;
- saugomo gamtos ir kultūros paveldo apsaugos bei tvarkymo būdai.

Atsižvelgiant į Nacionalinės turizmo plėtros programos nuostatas, Bendrajame plane akcentuojamas būtinumas gerokai plėsti planavimo (projektavimo) darbus bei įgyvendinti konkrečias rekreacinės infrastruktūros formavimo priemones. Sėkmingai plėtrai užtikrinti rekreacijos poreikiai turi būti integruoti ir į kitų ūkio šakų, pirmiausia miškų ir kt., programas, taip pat į visus teritorinio planavimo dokumentus.

Atsakingas vykdytojas: Kraštotvarkos skyriaus vyr. specialistas Linas Juozaitis

1. DARBO TEISINIAI PAGRINDAI IR METODAI

Rekreacijos infrastruktūros plėtrą Jonavos miškų urėdijos teritorijoje tiesiogiai įtakoja daugybė įvairių institucijų rengtų programų ir projektų:

1. LR ūkio (ekonominės) plėtros strategija 2015 metams.
2. Kauno apskrities bendrasis (generalinis) planas 2009 m.
3. LR teritorijos bendrasis planas, patvirtintas LRS nutarimu „Dėl Lietuvos respublikos teritorijos bendrojo plano“, 2002 m. spalio 29 d. Nr. IX-115.
4. Nacionalinių dviračių trasų specialusis planas. PHARE projektas 2002.

Be to, svarbūs ir visi teisiniai miškų naudojimo rekreacijai pagrindai, sukurti per pastarąjį dešimtmetį (1998 – 2013 m.), kurie 2002 m. buvo įtvirtinti Lietuvos teritorijos bendrajame plane, o 2000 – 2013 m. išvystyti toliau išvardintuose teisės aktuose:

1. Miškų įstatymas (žin., 2007, Nr. **77**- 3044).
2. Saugomų teritorijų įstatymas (žin., 2001, Nr. 108-3902).
3. Turizmo įstatymas (žin., 2003, Nr. 114-5119).
4. Teritorijų planavimo įstatymas (žin., 2004, Nr. 21-617).
5. Žemės įstatymas (žin., 2004, Nr. 28-868).
6. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos (žin., 2008, Nr. 44-1643).
7. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl rekreacinių objektų rengimo ir priežiūros“ (2003.09.25, Nr. 1B-169).
8. Generalinės miškų urėdijos ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl miškų urėdijų ir regioninių parkų direkcijų bendradarbiavimo“ (2003.01.28, Nr. 6B (712-81 (7.7-5K)).
9. Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatai (patvirtinti Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-35, 2004.01.20).
10. Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų rengimo taisyklės (patvirtintos LR ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymais 2004.06.17, Nr. 4-246 (D1-341)).
11. Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl pažintinių takų ir rekreacinės infrastruktūros pasų rengimo“ (2004-02-06, Nr. V37.7-100).
12. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl aplinkosauginių ir rekreacinių objektų tvarkymo“ (2004.06.01, Nr. 1B-130).
13. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl informacinių stendų įrengimo“ (2004.05.05, Nr. 1B-108).

14. Generalinės miškų urėdijos prie Aplinkos ministerijos raštas „Dėl rekreacinės plėtros ir priežiūros regioniniuose parkuose“ (2005.03.18, Nr. 6B(7.15-215).
15. Generalinės miškų urėdijos prie aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programos patvirtinimo“ (2006 m. kovo 30 d. Nr. 1B-77).
16. Generalinės miškų urėdijos prie aplinkos ministerijos įsakymas „Dėl generalinio miškų urėdo 2008 m. rugpjūčio 29 d. įsakymo nr. 1b-214 „dėl veiksmų plano esant ekstremalioms ekonominėms sąlygoms VĮ miškų urėdijose dėl pokyčių medienos rinkoje patvirtinimo“ pakeitimo“ (2008-11-14, Nr. 1b-291).
17. Nacionalinė turizmo plėtros 2007-2013 m. programa. Žin., 2007, Nr. 97-3939.
18. Nacionalinė miškų ūkio sektoriaus plėtros 2012-2020 metais programa (Žin. 2012, Nr. 61-3058).

Taigi, Lietuvoje iš esmės sudarytos būtiniausios teisinės prielaidos miškų panaudojimui rekreacinėms reikmėms. Taip pat nustatyti ir šios veiklos apribojimai saugomose ar kitose teritorijose, kur ši veikla yra nepageidautina. Itin svarbu, kad Miškų įstatymu dalyje Lietuvos miškų nustatytas aiškus prioritetas rekreacijos plėtrai (išskirta IIB miškų grupė). Be to, yra patvirtintas Lietuvos teritorijos bendrasis planas, kuriame apibrėžtos turizmo bei rekreacijos vystymosi kryptys, pobūdžiai, nustatytas jų teritorinis lokalizavimas ir akcentuota, kad rekreaciniai miškai yra sudėtinė šios sistemos dalis. Todėl galima teigti, kad:

1. Visi Lietuvos miškai įvairiu intensyvumu gali būti panaudoti įvairioms rekreacijos formoms, išskyrus tuos, kur tai draudžia Saugomų teritorijų ir kiti įstatymai ar konkrečių saugomų teritorijų funkcinio zonavimo bei tvarkymo schemos ir planai.
2. Rekreaciniai (IIB grupės) miškai pagal galiojančius teisės aktus yra sudėtinė Lietuvos rekreacinių teritorijų dalis. Jie turi būti planuojami ir tvarkomi ne tik pagal Miškų įstatymo ir kitų žinybinių teisės aktų reglamentus, bet ir pagal „Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatus“ bei kitus rekreacinėms teritorijoms keliamus reikalavimus.
3. Rekreacijos plėtra valstybiniuose miškuose turi remtis ne vien vadovų bei specialistų iniciatyva ir jų gera valia, bet visų pirma ilgalaikiais planais ir programomis, suderintomis su šalies bendruoju planu, specialiaisiais saugomų teritorijų planais, kitais pagal urėdijas diferencijuotais teritorinio planavimo dokumentais.

Labai svarbūs rekreacijos vystymui yra du 2004 m. priimti poįstatyminiai aktai: 2004 m. sausio 20 d. Aplinkos ministro įsakymu patvirtinti „Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatai“ ir 2004 m. birželio 17 d. LR ūkio ministro ir aplinkos ministro įsakymais patvirtintos „Turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklės“. Šie dokumentai

išsprendė daugumą lig tol buvusių neaiškių rekreacijos planavimo, projektavimo ir praktinio jos įgyvendinimo valstybiniuose miškuose klausimų. Tolesnei detalizacijai labai reikšmingi Generalinio miškų urėdo ir Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos direktorės išleisti poįstatyminiai aktai, konkretizuojantys urėdijų bei valstybinių parkų veiklą šioje srityje, finansavimo klausimus, rekreacinių objektų apskaitą ir ypač reguliuojantys tarpusavio santykius plėtojant rekreacinę veiklą tarp urėdijų ir valstybinių parkų tarnybų.

Sėkmingai rekreacijos plėtrai užtikrinti 2005 m parengta ir 2006 m. kovo 30 d. patvirtinta generalinio miškų urėdo „Rekreacinės infrastruktūros plėtros ir tvarkymo valstybiniuose miškuose programa“. Atsižvelgiant į šios programos nuostatas ir siekiant valstybinius miškus kuo geriau pritaikyti poilsiautojų lankymuisi bei kontroliuoti lankytojų srautus, valstybinės reikšmės miškams parengtas „Jonavos miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų rekreacinio sutvarkymo projektas“, kuris yra sudėtinė Jonavos miškų urėdijos vidinės miškotvarkos projekto dalis.

Šis projektas parengtas remiantis Jonavos miškų urėdijos užsakymu pagaminti Jonavos miškų urėdijos rekreacinio sutvarkymo projektą bei rekreacinio planavimo schemą. Projektavimas atliktas remiantis sutartimi, technine užduotimi, bendraisiais normatyviniais dokumentais, vykdytojų kūrybiškumu.

Gana didelis dėmesys skirtas informacijos pateikimui apie miškų urėdijos teritorijoje esančius lankytinus kraštovaizdžio objektus bei turistinius maršrutus, leidžiančius pažinti šį kraštą. Gauta informacija panaudota projektuojant miškų urėdijos rekreacinę sistemą, be to, tikimės, kad bus naudinga užsakovui bendraujant su valstybinėmis paveldosaugos institucijomis, savivaldybių paminklotvarkos tarnybomis, turizmo, rekreacijos ir kitomis su tuo susijusiomis organizacijomis, turistais, plėtojant ryšius su visuomene bei siekiant išsaugoti šio krašto kraštovaizdžio vertybes.

Visi duomenys sugrupuoti pagal girininkijas. Suvestiniai duomenys pateikiami apie esamus ir projektuojamus rekreacinius objektus bei projektuojamus kraštovaizdžio formavimo kirtimus. Duomenys apie kultūros paveldo objektus buvo renkami pasinaudojant Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registru. Kai kurie objektai įtraukti į mūsų lenteles kaip įdomūs krašto pažintiniu požiūriu. Duomenys apie šiuos objektus gauti iš vietos miškininkų bei kitų šaltinių.

Nustatant konkrečią objekto buvimo vietą naudojome miškotvarkos kartografinę medžiagą M 1:10 000, spalvotas spektrazonalines aerofotonuotraukas bei vietovių žemės kadastro planus M1:10 000. Kai kurių objektų lokalizacija buvo tikslinama ir vietovėje.

Duomenys apie esamus bei suprojektuotus rekreacinius objektus ir kraštovaizdžio formavimo kirtimus valstybiniuose miškuose pateikti lentelėse bei pažymėti planinėje medžiagoje. Esami tiek kraštovaizdžio, tiek ir rekreaciniai objektai pateikiami visoje Jonavos miškų urėdijos teritorijoje (miškų žemėje esantys objektai lentelėse žymimi pastorintu šriftu), tuo tarpu rekreacinė infrastruktūra projektuojama tik miškų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose.

Pagaminta projektinė dokumentacija:

- „VĮ Jonavos miškų urėdija valstybinės reikšmės miškų rekreacinio sutvarkymo projektas“. Aiškinamasis raštas.

- „VĮ Jonavos miškų urėdija valstybinės reikšmės miškų rekreacinio planavimo schema“. M 1: 50 000.

2. DARBO AKTUALUMAS, TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Nors miškai ilgą laiką buvo pirmiausia ekonominė vertybė, bet kartu jie tarnavo įvairių socialinių bei dvasinių žmogaus reikmių tenkinimui. Vystantis pramonei bei urbanizacijai ir daugumai gyventojų įsikūrus miestuose, vis didesnę reikšmę įgaudavo poilsis gamtoje, tame tarpe miškuose, kurio apibendrintas pavadinimas XX a. II-je pusėje įsitvirtino *rekreacijos* vardu.

Nors visi miškai šalia kitų atlieka ir tam tikras rekreacines funkcijas, bet XX a. II-je pusėje atsirado ir tokie miškai, kuriems teisiškai rekreacinė funkcija valstybiniame lygmenyje pripažįstama kaip pagrindinė ir svarbiausia. Tokių miškų Lietuvoje yra apie 66 tūkstančiai ha. Šių miškų tvarkymas ir ūkininkavimas juose turi būti specifiškas. Be to, ir kitos pagrindinės funkcijos miškai mažesniu intensyvumu taip pat turi būt pritaikomi rekreaciniams tikslams, visų pirma tai reiškia miškų parengimą tokiam jų lankytojų priėmimui, kad nebūtų daroma didesnė žala miškų ekosistemoms ir kartu būtų patenkinti žmonių poreikiai.

Pagrindiniai uždaviniai įrengiant ir tvarkant rekreacinę sistemą valstybiniuose miškuose yra šie:

1. Socialinių (rekreacine prasme) Lietuvos piliečių ir užsienio svečių reikmių tenkinimas. Šis uždavinys įgyvendinamas išskiriant specialios rekreacinės paskirties miškus (miško parkus, kurortinius miškus, rekreacinius sklypus ir pan.), valstybiniuose parkuose išskiriant rekreacines funkcines zonas, o jų tvarkymo planuose – rekreacinių teritorijų, įskaitant miškus, tvarkymo reglamentus bei reikalavimus ir sąlygas rekreacinės infrastruktūros išdėstymui ir kraštovaizdžio formavimui. Kitos, ne rekreacinės funkcinės paskirties miškuose, išskyrus teritorijas, kur rekreacija draudžiama ar nepageidautina, ir – likusias teritorijas, kurios gali būti naudojamos neintensyviai rekreacijai ar atskiroms rekreacijos formoms ir juose gali būti įrengiami atskiri rekreaciniai objektai.

2. Edukacinių piliečių reikmių tenkinimas ir valstybinio miško ūkio sektoriaus reikšmingumo propagavimas. Šio uždavinio siekiama sukuriant pažintinių ir mokomųjų takų tinklą, informacinius centrus, ruošiant informacinius leidinius ir naudojant reklamai bei informacijai kitas komunikacines priemones.

3. Estetiško kraštovaizdžio formavimas ir palaikymas miškuose, kartu išsaugant medynų ir aplinkos stabilumą. Šis uždavinys įgyvendinamas naudojant šiuos miškų ūkio darbus: įvairius kirtimus (visų pirma kraštovaizdžio formavimo), specifinį miško želdinimą, sanitarinės

apsaugos bei gamtosauginės priemonės.

4. Efektyvi miškų apsauga nuo rekreacinės digresijos, gaisrų ir šiukšlinimo. Šis uždavinys sprendžiamas sukuriant adekvačią lankytojų srautui rekreacinę įrangą, aplinkos tvarkymą bei šiukšlių surinkimą ir organizuojant adekvačią pavojingumui priešgaisrinę apsaugą.

Rekreacijos srityje Lietuvos miškininkai jau yra daug nuveikę. Tačiau iki šiol nebuvo ilgalaikės rekreacinių darbų strategijos bei atitinkamos programos atskirai urėdijoms, todėl šią spragą pabandys panaikinti miškotvarkos rekreacinio sutvarkymo projektai. Šiuo kūriniu siekiame realiai įvertinti esamą padėtį ir pateikti pasiūlymus dėl tolesnės rekreacijos plėtros Jonavos miškų urėdijoje.

3. BENDRA TERITORIJOS APŽVALGA

3.1. Rekreacinės teritorijos miškuose

Rekreacinės teritorijos – tai specialiai išskirtos ir sutvarkytos (arba numatytos sutvarkyti) natūralios arba dirbtinės gamtinės teritorijos poilsiui ir turizmui, atitinkančios socialinius, psichologinius ir biologinius poilsiautojų poreikius.

Jonavos miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškų teritorijoje rekreacinės paskirties miškai užima 381,8 ha plotą, tai yra 1,8 procentų nuo viso valstybinės reikšmės miškų teritorijos ploto. Jų pasiskirstymas girininkijose pateikiamas 1 lentelėje. Didžiausią rekreacinių miškų dalį sudaro miško parkai.

1 lentelė. Rekreacinės paskirties miškai (valstybinės reikšmės miškų teritorijoje)

Girininkija	**Miško grupė ir pogrupis**	**Miškų teritorijos plotas, ha**	**% nuo viso ploto**
Girelės	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Jonavos	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Pageležių	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Svilonių	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	***346,3***	***14,3***
	Miško parkai	243,1	10,0
	Rekreaciniai miško sklypai	103,2	4,3
Dumsių	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Gaižiūnų	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Upninkų	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	***35,5***	***0,9***
	Rekreaciniai miško sklypai	35,5	0,9
Užusalių	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	-	-
Iš viso urėdijoje:	***Rekreaciniai miškai, iš viso***	***381,8***	***1,8***
	Miško parkai	243,1	1,1
	Rekreaciniai miško sklypai	138,7	0,7

3.2. Kultūros ir gamtos vertybių sąvadas ir analizė

Miškų urėdijos teritorijoje esančių kultūros ir gamtos vertybių, vertingų krašto pažintiniu požiūriu, sąrašą pateikiame 3 lentelėje. Miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų teritorijoje kultūros paveldo objektų yra labai nedaug – tik 7. Didžiąją dalį sudaro pilkapiai – Upninkų girininkijoje jų yra 4. Bendras šių objektų pasiskirstymas girininkijose matomas 2

lentelėje. Gamtos paveldo objektų miškų urėdijos valstybinės reikšmės miškuose nėra.

2 lentelė. **Kultūros paveldo objektai valstybinės reikšmės miškuose pagal girininkijas**

Eil. Nr.	Girininkija	Kultūros paveldo objektai
1.	Girelės	-
2.	Jonavos	-
3.	Pageležių	-
4.	Svilonių	1
5.	Dumsių	-
6.	Gaižiūnų	1
7.	Upninkų	5
8.	Užusalių	-
	Iš viso:	**7**

3 lentelė. **Lankytini kraštovaizdžio objektai**
(objektai esantys miškų urėdijos valdomų valstybinės reikšmės miškų žemėje)

Eil. Nr.	MC, Registro Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
Svilonių girininkija					
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI					
		<u>Archeologiniai objektai</u>			
		Akmenys: apeiginiai, su ženklais, dubeniuotieji			
1	*2010*	*Akmuo su "Meškos" ir "Veršiuko" pėdomis*	*71*	*1*	*Plotas 0,16 ha*
Gaižiūnų girininkija					
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI					
		<u>Archeologiniai objektai</u>			
		Pilkapynai			
1	*16182*	*Pilkapiai*	*131*	*1*	*Plotas 0,5 ha*
Upninkų girininkija					

Eil. Nr.	MC, Registro Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Kvartalai	Sklypai	Pastabos
KULTŪROS PAVELDO OBJEKTAI					
		Archeologiniai objektai			
		Pilkapynai			
1	*2004*	*Dagilionių pilkapynas*	*15, 16*	*8,11,19; 17*	*Plotas 1,2 ha*
2	*16278*	*Pilkapynas II*	*16*	*15,16*	*Plotas 1,1 ha*
3	*17159*	*Padaigų pilkapynas*	*60*	*18*	*Plotas 0,3 ha*
4	*17160*	*Padaigų pilkapynas II*	*64*	*2*	*Plotas 0,7 ha*
		Istoriniai objektai			
1	*22692*	*Mūšio vieta*	*47*	*13*	

Kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų apsaugos zonose planuojama veikla reglamentuojama kultūros paveldo specialiaisiais planais, parengtais vadovaujantis *Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos specialiojo teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklėmis (Žin., 2005, Nr. 81-2973*) bei kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Apsaugos specialieji planai rengiami skelbiamų saugomais kultūros paveldo objektų ir steigiamų saugomomis vietovių teritorijų, apsaugos zonų riboms nustatyti ar pakeisti. Kultūros paveldo vertybių tvarkyba ir naudojimas vykdomi pagal specialiuosius teritorijų planavimo dokumentus, strateginius planus, tikslines programas ir tvarkomuosius paveldosaugos darbų projektus. Kol objektų, įrašytų į Nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą, apsaugos zonos nėra nustatytos, joms taikomi LR Nekilnojamųjų kultūros paveldo apsaugos įstatymo *(Žin., 2004, Nr. 153-5571)* reikalavimai: kultūros paveldo objektų aplinkoje, kurių teritorija ir apsaugos zona nenustatytos, apriboti ar uždrausti darbus galima iki 250 metru atstumu nuo objekto.

Visų archeologijos paveldo objektų tvarkybai yra nustatyta konservavimo kryptis. Jų teritorijoms nustatyta pagrindinė tikslinė konservacinė žemės naudojimo paskirtis.

4. ESAMO REKREACINIO POTENCIALO ANALIZĖ

4.1. Kraštovaizdžio rekreacinis potencialas

Svarbiausi gamtiniai kraštovaizdžio komponentai, nuo kurių priklauso vietos rekreacinės galimybės, kraštovaizdžio grožis ir patrauklumas, yra vandenys ir miškai. Labai svarbus komponentas yra išraiškingas, kalvotas reljefas, tai vienas svarbiausių komponentų lemiančių kraštovaizdžio vaizdingumą. Reljefas kaip būtina rekreacinės veiklos sąlyga populiariausioms rekreacinės veiklos formoms nėra būtinas, bet teikia tam tikrų privalumų.

Gamtinį rekreacinį potencialą sudaro lankytini gamtos objektai bei vietų, tinkamų populiariausioms poilsio formoms – poilsiui prie vandens maudantis ir kaitinantis saulėje, kiekis ir jų kokybė, tinkamumas.

Kraštovaizdžio rekreacinį potencialą sudaro vietovės kraštovaizdžio, jo gamtinių ir kultūrinių komponentų bei objektų patrauklumas, tinkamumas rekreacinei veiklai, skatinantis lankytojus turistinėms kelionėms, atvykti į gamtą, pamatyti regiono įžymybes, pailsėti, papramogauti.

Miškai rekreaciniu požiūriu buvo vertinti pagal metodiką, panaudotą valstybinių parkų planavimo schemose ir praktiškai labiausiai pasiteisinusią panašaus pobūdžio miškotvarkos darbuose. Pagrindinis dėmesys šioje metodikoje buvo skirtas nustatyti miškų patogumą poilsiavimui.

Kadangi miškų patogumą lankymui ir stovyklavimui apsprendžia medynų rūšinė sudėtis ir drėgmės režimas, tai remiantis atitinkamais kriterijais – augavietės tipu, būdinga miško bendrija, amžiaus klase ir bonitetu, – išskirti rekreaciniai tipai, atitinkantys geras (A, B tipai), vidutines (C, D tipai), blogas (E, F) sąlygas:

Geros sąlygos:

sausi brandūs ir pribręstantys pušynai A_1

sausi pusamžiai pušynai A_2

sausi pušynai su gausia eglių priemaiša A_3

labai sausi brandūs pušynai B_1

labai sausi pusamžiai pušynai B_2

per sausi pušynai B_3

Vidutinės sąlygos:

sausi maumedynai, beržynai ir eglynai C_1

sausi mišrūs ir lapuočių medynai C_2

drėgnoki pušynai C_3

pušų jaunuolynai D_1

eglių, maumedžių ir lapuočių jaunuolynai D_2

miško kultūros D_3

Blogos sąlygos:

drėgnoki mišrūs ir lapuočių miškai E

drėgni ir pelkiniai miškai F

drėgnos ir pelkinės pievos H

Papildomai atsižvelgta į miškų vaizdingumą ir verslinės rekreacijos formų (grybavimo, uogavimo ir kt.) galimybes juose.

4 lentelė. **Jonavos miškų urėdijos miškų rekreacinio potencialo įvertinimas**

Eil. nr.	Girininkija	Valstybinės reikšmės miškų plotas							
		Geros sąlygos		Vidutinės sąlygos		Blogos sąlygos		Viso	
		ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1	Girelės	43,2	2,43	153	8,6	1582,3	88,97	1778,5	100
2	Jonavos	104,3	7,12	378,5	25,85	981,2	67,02	1464	100
3	Pageležių	632,9	17,5	966,9	26,74	2015,9	55,75	3615,7	100
4	Svilonių	437	18,01	598,2	24,66	1390,8	57,33	2426	100
5	Dumsių	625,7	27,8	619,4	27,52	1005,8	44,68	2250,9	100
6	Gaižiūnų	833,4	28,09	781,5	26,34	1351,6	45,56	2966,5	100
7	Upninkų	824,2	20,73	1012,4	25,47	2138,9	53,8	3975,5	100
8	Užusalių	155,2	6,63	503,1	21,51	1681	71,86	2339,3	100
	Viso:	3655,9	**17,56**	5013	**24,08**	12147,5	**58,36**	**20816,4**	**100**

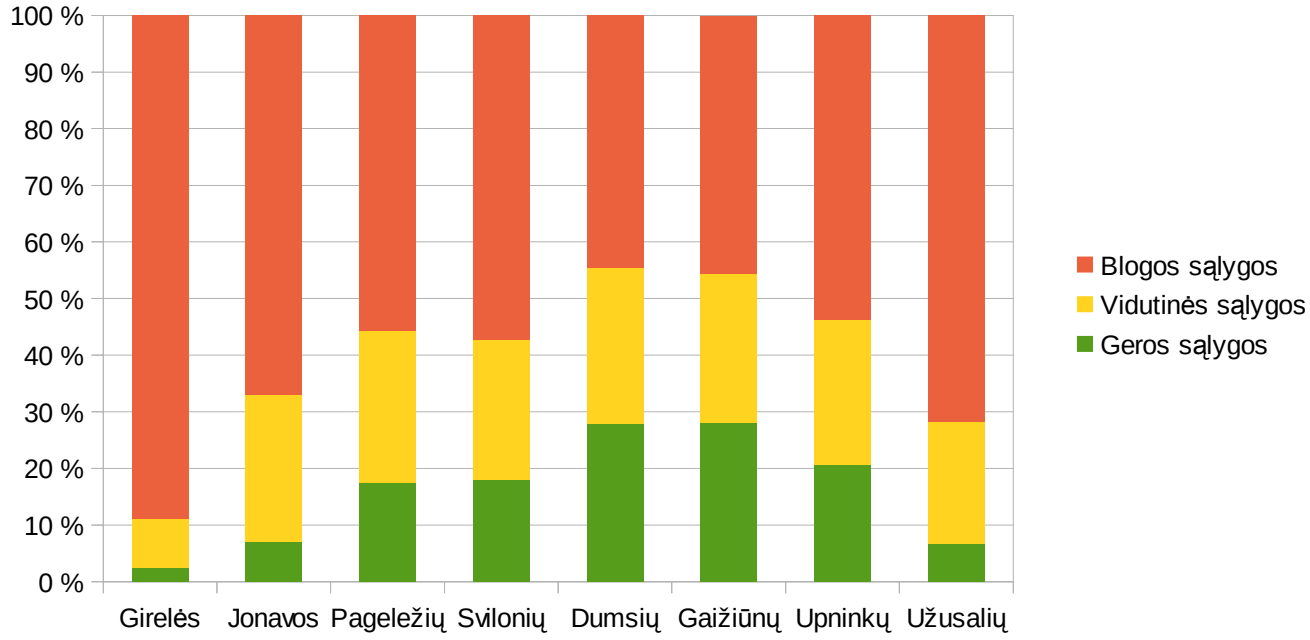

2 pav. *Jonavos miškų urėdijos girininkijų valstybinės reikšmės miškų ploto pasiskirstymas pagal rekreacinį potencialą*

Paskaičiavus pagal šią metodiką, valstybinės reikšmės miškuose yra 3655,9 ha miškų, kuriuose yra geros sąlygos poilsiui, o tai sudaro apie 17,6 % nuo bendro miškų ploto. Daugiausia tai brandūs (A1 tipas) ir pribręstantys pušynai bei pušynai su eglių priemaiša. Vidutinės sąlygos poilsiui miške yra maždaug 5013,0 ha arba apie 24,1 % bendro miškų ploto. Likusioje dalyje medynai yra drėgni, pelkėti arba su gausia žoline augmenija, traku, kuriuose sąlygos poilsiui yra blogos. O drėgnų, tankių medynų poilsiautojai vengia ne vien tik dėl jų drėgnumo, bet vasarą ir dėl erkių bei uodų.

Miško tinkamumą poilsiui didele dalimi lemia ir jo padėtis vandens telkinių atžvilgiu. Jeigu grybavimui ir uogavimui tai turi mažą įtaką, tai ilgesniam poilsiui yra būtinas vandens telkinys ir kuo jis didesnis tuo jo pakrančių miškai poilsiautojams yra patrauklesni.

4.2. Turistinės trasos ir maršrutai

Linijinės rekreacinės sistemos pagrindą sudaro bendruosiuose planuose pateikiamos turizmo trasos, kurios teikia prioritetą kryptingam šio krašto pažinimui, gamtos ir kultūros paveldo objektų lankymui bei rekreacijos ir turizmo plėtojimui. Miškų urėdijos rekreacinė sistema (su savo takais bei poilsio gamtoje objektais) taip pat įsilieja į bendrą rekreacinę sistemą ir prisideda prie krašto rekreacijos ir turizmo plėtojimo.

Be bendrųjų tranzitinių turistinių judėjimo kelių, dažniausiai atitinkančių svarbiausius autotransporto judėjimo kelius, pažintinio turizmo sistemą Jonavos krašte formuoja prioritetinių nacionalinės svarbos specializuoto pažintinio turizmo trasų sistemos, kurios dalys (kai kurios turistinių trasų atkarpos) patenka į Jonavos rajono savivaldybės teritoriją:

- dalis nacionalinės vandens turizmo trasos (Neries ir Šventosios upės),
- dalis autoturizmo trasos „Vidurio Lietuvos parkų žiedas“ (atkarpa: Vandžiogala-Jonava-Kaišiadorys).

4.3. Rekreaciniai objektai miškų urėdijos teritorijoje

Šiuo metu rekreacinių objektų skaičius valstybiniuose miškuose yra pakankamai optimalus, atsižvelgiant į tai kad miškų urėdijos miškai yra priskirti žemo rekreacijos intensyvumo lygmeniui (IV). Pagrindiniai rekreaciniai objektai yra įrengti labiausiai tam tinkamose vietose – prie vandens telkinių bei labiausiai žmonių lankomuose miškuose. 5 lentelėje pateikiami rekreacinių objektų sąrašai.

Valstybinės reikšmės miškuose yra 24 atokvėpio vietos, 9 poilsiavietės, 1 rekreacinis, 1 pažintinis ir 4 mokomieji takai, 6 stovyklavietės, 3 apžvalgos aikštelės. Daugiausia rekreacinių objektų – Upninkų, Pageležių ir Svilonių girininkijose.

Miško rekreaciniai objektai, ypač esantys netoli lankomų gamtos ar kultūros paveldo objektų, įsilieja į bendrą rekreacinę sistemą ir užima svarbų vaidmenį pažintiniame ir poilsio gamtoje turizme.

Neries upė yra svarbus elementas, įtakojantis miškų urėdijos rekreacinės sistemos formavimą. Šia upe praeina svarbi vandens turizmo trasa, be to ji formuoja ir susisiekimo tinklą, dalindama miškų urėdijos teritoriją į dvi dalis. Rekreacinių objektų skaičius abiejose Neries pusėse yra gana tolygus. Tinkamų rekreacijai miškų kiekis taip pat gana tolygus visose girininkijose, išskyrus Užusalių ir Girelės bei iš dalies Jonavos girininkijas, kuriose tinkamų rekreacijai miškų skaičius mažiausias.

Didžiausi rekreaciniai objektai miškų urėdijos teritorijoje yra šie: mokomasis takas „Kopa“ bei stovyklavietė „Ešalotas“ (Dumsių g-ja), stovyklavietė „Gegutė“ ir Pasiekų mokomasis takas (Jonavos g-ja), Guldynų rekreacinis takas (Svilonių g-ja), Baltojo ežero stovyklavietė (Pageležių g-ja), stovyklavietė „Metelio rėva“ (Upninkų g-ja), Tartokų pažintinis takas (Gaižiūnų g-ja). Visose girininkijose yra bent po vieną stambesnę poilsiavietę ar stovyklavietę ir gana nemažas kiekis atokvėpio vietų.

Dumsių girininkija išsiskiria ypač dideliais miško lankytojų srautais. Lankomiausios vietos yra rekultivuotame buvusiame kariniame poligone. Čia ir įrengti pagrindiniai lankytojų traukos

centrai: pažintinis takas, apžvalgos aikštelė, stovyklavietė. Mokomasis takas „Kopa“ yra skirtas susipažinti su vietine augalija ir gyvūnija. Takas eina per kultūrinį jauną pušyną link žemyninės kopos. Jo aplinka išsiskiria savita smėlingų vietų augalija bei kraštovaizdžiu.

Kitas šios girininkijos traukos centras yra stovyklavietė „Ešalotas“, įrengta vaizdingo pušyno su išraiškingu reljefu apsuptyje, šalia tvenkinio. Joje vasaros sezono metu lankytojų būna ypač gausu.

Jonavos girininkijoje esanti stovyklavietė „Gegutė“ yra ypač erdvi ir tinkama ypač dideliems žmonių susibūrimams, masiniams renginiams. Aplink stovyklavietę įrengtas Pasiekų mokomasis botaninis takas, kurio dalis pritaikyta neįgaliesiems (su medine danga). Stovyklavietės teritorija išsiskiria vaizdingais dekoratyviniais akcentais – vaizdingais tilteliais per tvenkinį.

Kiti trys stambūs objektai – Guldynų rekreacinis takas (Svilonių g-ja), Baltojo ežero stovyklavietė (Pageležių g-ja), stovyklavietė „Metelio rėva“ (Upninkų g-ja) – yra skirti poilsiui miške prie vaizdingų vandens telkinių – Neries upės arba Baltojo ežero. Juose yra išdėstytos rekreacinės įrangos grupės – pavėsinės, miško baldų komplektai, laužavietės, šiukšliadėžės.

Gaižiūnų girininkijos Tartokų pažintinis takas yra skirtas aktyvesnio laisvalaikio mėgėjams: išdėstytas ypač kalvoto reljefo teritorijoje. Einant juo reikia įveikti gana stačius šlaitus, nuo kurių atsiveria Lomenos upelio slėnis bei galima pasiekti Tartoko piliakalnį.

Kiti smulkesni miškų urėdijos rekreaciniai objektai (daugiausia atokvėpio vietos) yra išdėstyti visuose didesniuose miškų masyvuose, kur gausiau lankosi grybautojai ar uogautojai, prie dažniau naudojamų miško keliukų, mažesnių vandens telkinių.

3 pav. *Mokomojo tako „Kopa“ fragmentas (Dumsių girininkija)*

4 pav. *Stovyklavietė „Gegutė“ (Jonavos girininkija)*

5 pav. *Baltojo ež. stovyklavietės fragmentas (Pageležių girininkija)*

6 pav. *Guldynų rekreacinio tako fragmentas (Svilonių girininkija)*

7 pav. *Vaizdas iš stovyklavietės „Metelio rėva“ (Upninkų girininkija)*

8 pav. *Apžvalgos aikštelė „Pageležių miškas“ (Pageležių girininkija)*

9 pav. *Mokomojo tako prie miškų urėdijos administracijos dekoratyvinis akcentas*

5 lentelė. **Esami rekreacijos objektai**

Girelės girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	**Atokvėpio vieta „Savyda“**	**29**	**34**	**Kampinis stalas, 4 suolai, šiukšliadėžė.**
2	**Atokvėpio vieta „Keturi kvartalai“**	**49**	**5**	**2 stalai, 4 suolai, šiukšliadėžė.**
3	**Atokvėpio vieta „Barsukynė“**	**64**	**26**	**Stalas, 2 suolai, šiukšliadėžė.**

Jonavos girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Stovyklavietės			
1	**Stovyklavietė „Gegutė“**	**55**	**31; 36; 37**	**Dekoratyviniai elementai, pavėsinė, miško baldų komplektas, 2 tilteliai. Stovyklavietės teritorijoje yra pažintinis takas apie augalus. Dalis tako pritaikyta neįgaliesiems (medinė danga).**
	Poilsiavietės			
2	**Poilsiavietė „Girininkija“**	**46**	**13**	**Miško baldų komplektas, laužavietė.**
	Atokvėpio vietos			
3	**Atokvėpio vieta „Pasiekai“**	**61**	**6**	**2 stalai, 4 suolai, informacinis stendas, šiukšliadėžė.**
	Pažintiniai ir rekreaciniai takai			
4	**Mokomasis takas „Pasiekai“**	**55**	**29 30 36**	**2 stalai, 4 suolai, informaciniai stendai. Takas yra prie stovyklavietės. Tai – botaninis mokomasis takas. Dalis tako pritaikyta neįgaliesiems (medinė danga).**
5	**Mokomasis takas „Kampas“**	**59 67**	**17 3**	**Takas yra prie bandomųjų želdinių sklypų. Supažindinama su vietinių ir introdukuotų medžių rūšių želdiniais.**
6	**Mokomasis takas „Administracija“**	**41**	**1; 3**	**Takas yra prie miškų urėdijos administracinio pastato. Išdėstyti stendai apie medžius, medinės skulptūros.**

Pageležių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Stovyklavietės			
1	**Baltojo ež. stovyklavietė**	**108 109**	**17 15; 20**	**Trys vietos aplink Baltąjį ežerą, kuriose yra po stalą, 2 suolus, šiukšliadėžę, laužavietę. Reikalingas kelio remontas, kelio užtvarai.**
2	**Ilgajo ež. stovyklavietė**	**114**	**7**	**3 stalai, laužavietė.**
	Apžvalgos aikštelės			

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
3	**Apžvalgos aikštelė „Pageležių miškas“**	**47**	**13**	**Laiptai į pylimą apžvalgai, informacinis stendas su gaisravietės schema.**
	Atokvėpio vietos			
4	**Atokvėpio vieta**	**46**	**6**	**Stalas ir 2 suolai, šiukšliadėžė.**
5	**Atokvėpio vieta**	**112**	**8**	**Stalas ir 2 suolai, šiukšliadėžė.**
6	**Atokvėpio vieta**	**112**	**8**	**Stalas ir 2 suolai, šiukšliadėžė.**
7	**Atokvėpio vieta**	**122**	**9**	**Stalas ir 2 suolai, šiukšliadėžė.**

Svilonių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Stovyklavietės			
1	**Guldynų stovyklavietė**	**23**	**12; 15**	**Pavėsinė su miško baldų komplektu, šiukšliadėžė, laužavietė.**
	Poilsiavietės			
2	**Poilsiavietė „Prūdelis“**	**34**	**10**	**Stalai su suolais, laužavietė, šiukšliadėžė.**
3	**Poilsiavietė „Svilonkelis“**	**40**	**50**	**Stalas, suolas, laužavietė, šiukšliadėžė.**
	Atokvėpio vietos			
4	**Atokvėpio vieta „Senoji pušis“**	**29**	**18**	**Stalas su suolais, šiukšliadėžė, informacinis stendas.**
5	**Atokvėpio vieta „Girininkija“**	**45**	**32**	**Miško baldų komplektas, informacinis stendas, šiukšliadėžė.**
6	**Atokvėpio vieta „Tūkstantmečio ąžuolynas“**	**90**	**22**	**Stalas su suolais, šiukšliadėžė. Šalia – 1000-mečio ąžuolynas.**
	Pažintiniai ir rekreaciniai takai			
7	**Rekreacinis takas**	**23**	**5; 6; 9; 10**	**1,0 km ilgio rekreacinis takas eina Neries pakrante. Prie tako yra 9 vietos su ten išdėstyta įranga: po stalą ir 2 suolus, laužavietę, šiukšliadėžę.**

Dumsių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	**Atokvėpio vieta „Girininkija“**	**11**	**46**	**Prie girininkijos būstinės. Pavėsinė „Grybas“, 2 stalai, 4 suolai, 2 kėdės.**
2	**Atokvėpio vieta „Laipteliai“**	**47**	**17**	**5 suolai, 1 stalas, informacinis stendas.**
3	**Atokvėpio vieta „Kopa“**	**71**	**8**	**4 suolai.**
	Apžvalgos aikštelės			
4	**Apžvalgos aikštelė „Bunkeris“**	**71**	**3**	**Paaukštinta apžvalgos platforma su laipteliais, turėklais.**
	Stovyklavietė			

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
5	**Stovyklavietė „Ešalotas“**	**93**	**11**	**Pavėsinė su miško baldų komplektu, laužavietė, informacinis stendas, lieptas, užtvarai, suoliukai, tualetas, šiukšliadėžė.**
	Pažintiniai ir rekreaciniai takai			
6	**Mokomasis takas „Kopa“**	**71**	**3; 4; 8**	**Tako ilgis – 1,3 km. Įranga: 8 suolai, 2 informaciniai stendai, 42 pažintinio tako stendai.**

Gaižiūnų girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	**Atokvėpio vieta „Girininkija“**	**19**	**3**	**Pavėsinė, miško baldų komplektas.**
2	**Atokvėpio vieta „Gaižiūnai“**	**42**	**6**	**Miško baldų komplektas, šiukšliadėžė.**
3	**Atokvėpio vieta „Po kriauše“**	**230**	**18**	**Miško baldų komplektas, šiukšliadėžė.**
	Poilsiavietės			
4	**Poilsiavietė „Prūdas“**	**15**	**27**	**Miško baldų komplektas, šiukšliadėžė, laužavietė.**
5	**Poilsiavietė „Tvenkinys“**	**173**	**24**	**Įranga sunaikinta. Reikalinga rekonstrukcija.**
	Pažintiniai ir rekreaciniai takai			
6	**Tartokų pažintinis takas**	**145** **159**	**15** **16** **19** **22** **23** **7**	**Tiltelis, laipteliai į šlaitą. Reikalinga rekonstrukcija.**

Upninkų girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	**Atokvėpio vieta „Santaka“**	**6**	**1**	**Suoliukai**
2	**Atokvėpio vieta „Padaigai“**	**38**	**1**	**Miško baldų komplektas**
3	**Atokvėpio vieta „Berkelio“**	**119**	**6**	**Miško baldų komplektas**
4	**Atokvėpio vieta „Užusienio“**	**142**	**3**	**Miško baldų komplektas**
	Apžvalgos aikštelės			
5	**Apžvalgos aikštelė „Skardis“**	**15**	**8**	**Miško baldų komplektas**
	Poilsiavietės			
6	**Poilsiavietė „Grybas“**	**59**	**10**	**Pavėsinė su miško baldų komplektu, laužavietė, šiukšliadėžė, miško baldų komplektas.**

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
7	**Poilsiavietė „Dienovydžiai“**	**115**	**10**	**Miško baldų komplektas, šiukšliadėžė, laužavietė.**
8	**Poilsiavietė „Bebrynas“**	**109**	**3**	**Laužavietė, 2 miško baldų komplektai, lieptas į pelkę.**
	Stovyklavietės			
9	**Stovyklavietė „Metelio rėva“**	**11**	**2; 4; 10**	**Laužavietė, 4 miško baldų komplektai, šiukšliadėžės.**

Užusalių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas, apibūdinimas	Adresas		Pastabos
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	**Atokvėpio vieta „Bebrynas“**	**111**	**16**	**Miško baldų komplektas**
2	**Atokvėpio vieta „Kardonas“**	**152**	**17**	**Miško baldų komplektas**
3	**Atokvėpio vieta „Sankryža“**	**157**	**24**	**Miško baldų komplektas**
	Poilsiavietės			
4	**Poilsiavietė „Girininkija“**	**126**	**14**	**Miško baldų komplektas, laužavietė, tiltelis.**

6 lentelė. **Esamų miško rekreacinių objektų sąvadas**

Eil. Nr.	Girininkija	Atokvėpio vietos	Stovykla-vietės	Poilsiavie-tės	Apžvalgos aikštelės	Pažintiniai, rekreaciniai takai
1	Girelės	*3*				
2	Jonavos	*1*	*1*	*1*		*3*
3	Pageležių	*4*	*2*		*1*	
4	Svilonių	*3*	*1*	*2*		*1*
5	Dumsių	*3*	*1*		*1*	*1*
6	Gaižiūnų	*3*		*2*		*1*
7	Upninkų	*4*	*1*	*3*	*1*	
8	Užusalių	*3*		*1*		
	Iš viso:	***24***	***6***	***9***	***3***	***6***

5. PROJEKTUOJAMA REKREACIJOS TERITORINĖ SISTEMA

Miškų urėdijos teritorijos rekreacijos teritorinę sistemą sudaro įžymios lankytinos vietos ir objektai miške ir šalia jo, turistiniai keliai, takai bei trasos, poilsio vietos, sujungtos tarpusavyje turistiniais lankymo maršrutais, o taip pat su aplinkine apgyvendinimo ir autokelių sistema. Rekreacinę teritorinę sistemą lemia lankytinų vietų išsidėstymas ir teritorijos infrastruktūra.

Esami ir projektuojami rekreacijos objektai bei kraštovaizdžio formavimo priemonės sudarys miškų urėdijos valdomų valstybinių miškų pritaikymo žmonių poilsiui kompleksą.

7 lentelė. **Rekreacinės infrastruktūros objektų valstybiniuose miškuose klasifikacija, bendri turinio ir kokybės reikalavimai**

Objektas	**Turinio reikalavimai**	**Kokybės ir kiti reikalavimai**
Apžvalgos aikštelė (regykla)	-aikštelė -vizualinė informacija (stendai, nuorodos) -lauko baldai, pavėsinės -dekoratyvinės apsauginės tvorelės/apribojimai ir kt.	Aikštelėje gali būti įrengtas į žemę besiremiantis statinys (bokštas, pakyla ar kt.). Jame gali būti įrengti stebėjimui pritaikyti įrenginiai (žiūronai, teleskopai ir kt.),
Atokvėpio vieta	-lauko baldai -vizualinė informacija	Vieninga kompozicija, objekto nomenklatūros optimalumu, vieninga konstrukcija ir medžiagomis, vieninga spalvų gama. Metalinės detalės paliekamos natūralios metalo spalvos. Respektuojant gamtines formas, saikingai naudojami tradiciniai rekreacinės architektūros puošybos elementai. Visais atvejais siekiama, kad objektų skaičius, įeinantis į

		komplektą būtų optimalus. Tai palengvins jų gamybą.
Mokomasis takas	-lauko baldai -pavėsinės -tualetai -vizualinė informacija -privažiavimai, automobilių stovėjimo sprendimai	Mažosios architektūros objektai turi sudaryti vieningą komplektą. Šis komplektas turi būti komplektuojamas visiems šio miško takams siekiant paryškinti takų stilistinį vientisumą bei savitumą.
Pažintinis takas	-vizualinė informacija -lauko baldai -pavėsinės -sporto ar laisvalaikio įrenginiai -laužavietės -tualetai -automobilių stovėjimo sprendimai	Takų įrangos elementai (lauko baldai, vizualinės informacijos objektai) projektuoti atsižvelgiant į esamą apylinkių rekreacinės architektūros pobūdį, proporcijas, medžiagas, spalvas, tekstūras.
Poilsiavietė	-lauko baldai -pavėsinės -sporto ar laisvalaikio įrenginiai -laužavietės -tualetai -vizualinė informacija -automobilių stovėjimo aikštelės	Naudojamas medis, įranga dažoma natūraliam medžiui artima spalva.
Pliažas (paplūdimys, maudyklė)	-tinkamas saugus maudymuisi vandens telkinys, maudymosi įrenginiai -lauko baldai, pavėsinės, -sporto ar laisvalaikio įrenginiai, -laužavietės -tualetai -informacijai skirti statiniai. - privažiavimai, automobilių stovėjimo sprendimai	
Rekreacinis takas	-miško baldai, pavėsinės, -sporto ar laisvalaikio įrenginiai: laipynės, supynės, vaikų žaidimo	Respektuojant gamtines formas, saikingai naudojami tradiciniai rekreacinės architektūros

	įrenginiai ir kt. -vizualinės informacijos įrenginiai,	puošybos elementai.
Stovyklavietė	-vieta palapinėms statyti -prausyklos, tualetai -atliekų surinkimo aikštelės -lauko baldai -pavėsinės -sporto ar laisvalaikio įrenginiai; -automobilių stovėjimo aikštelės -laužavietės -vizualinės informacijos įrenginiai	

Informacinės priemonės. *Informaciniai stendai* gaminami kokybiškai iš lauko sąlygoms atsparių medžiagų, funkcionalios konstrukcijos. Pritvirtinti prie tvirtai įkastų stulpelių (medinių, metalinių, betoninių ir kt.) tinkamam žiūrėjimui (paprastai nežemesniame negu 2 m.) aukštyje. Statomi prie įvažiavimo į vietos objektą (kelio, kvartalinės) atviroje, lengvai pastebimoje ir pasiekiamoje vietoje. Jeigu į objektą galima įvažiuoti ar įeiti keletu skirtingų kelių ar objektas turi ilgą atkarpą su keliu,- statomi keli.

Nuorodos į atskirus objektus teritorijų viduje gali būti žemesnės. Gaminami skydai (nerūdijančios skardos lakšto, plastiko, medienos ar kt.), kurių dydis yra ne mažiau kaip 0,2 m2 ploto, užrašas aiškiai perskaitomas, naudojami patikimi lauko sąlygoms dažai, poligrafija, nurodomas miškų urėdijos pavadinimas (gali būti pridedant logotipą), girininkijos pavadinimas, kvartalų ir sklypų numeriai, objekto pavadinimas ir paskirtis, objekto schema ir aprašymas (jeigu būtina), objektą prižiūrinčios girininkijos telefono numeris ir kt.

5.1. Rekreacinių objektų rekonstrukcija

Kadangi Jonavos miškų urėdijos rekreacinių objektų skaičius yra pakankamai optimalus, artimiausiais metais daugiausia dėmesio reikėtų skirti jau esamų objektų atnaujinimui, priežiūrai, remontui, naujos rekreacinės įrangos papildymui. Siūloma rekonstruoti po 2 poilsiavietes, atokvėpio vietas, stovyklavietes, 1 pažintinį taką, 1 mokomąjį taką. Pirmiausia pasirinktinai rekonstruojami turėtų būti labiausiai lankomi ir patogiausiai pasiekiami objektai. Naujos infrastruktūros įrengimui ar rekonstrukcijai turėtų būti parengiami techniniai projektai bei pritraukiami papildomi finansavimo šaltiniai.

Rekonstruojami objektai ir jų apibūdinimas pateikiami 9 lentelėje.

8 lentelė. **Suvestiniai rekonstruojamų rekreacijos objektų duomenys**

Eil. Nr.	Girininkija	Poilsiavietės	Stovyklavietės	Atokvėpio vietos	Pažintiniai ir mokomieji takai
1.	Girelės				
2.	Jonavos	*1*	*1*		*1*
3.	Pageležių		*1*		
4.	Svilonių			*1*	
5.	Dumsių				
6.	Gaižiūnų	*1*			*1*
7.	Upninkų				
8.	Užusalių			*1*	
Iš viso:		***2***	***2***	***2***	***2***

9 lentelė. **Rekonstruojami rekreacijos objektai**

Jonavos girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
		kvartalai	sklypai	
	<u>Mokomieji takai</u>			
1	Mokomasis takas „Pasiekai“	55	27	Papildoma nauja įranga: miško baldų komplektas, pavėsinė, šiukšliadėžė, informacinis stendas.
	<u>Poilsiavietės</u>			
2	Poilsiavietė „Girininkija“	46	13	Papildoma nauja įranga: miško baldų komplektas, pavėsinė, šiukšliadėžė, laužavietė, informacinis stendas, tualetas, žaidimų įrenginiai.
	<u>Stovyklavietės</u>			
3	Stovyklavietė „Gegutė“	55	31; 36; 37	Papildomai reikėtų pastatyti vieną didelę pavėsinę su miško baldais, kuri talpintų didelį žmonių kiekį masinių renginių metu. Be to teritorijoje dar tikslinga būtų įrengti keletą miško bandų komplektų, laužaviečių, informacinį stendą, žaidimų įrenginių.

Pageležių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
		kvartalai	sklypai	
	<u>Stovyklavietės</u>			
1	Ilgajo ež. stovyklavietė	114	7	Papildoma nauja įranga: miško baldų komplektas, pavėsinė, šiukšliadėžė, informacinis stendas, tualetas, žaidimų

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
				įrenginiai.

Gaižiūnų girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
		kvartalai	sklypai	
	Poilsiavietės			
1	Poilsiavietė „Tvenkinys“	173	24	Papildoma nauja įranga: miško baldų komplektas, pavėsinė, šiukšliadėžė, laužavietė, informacinis stendas.
	Pažintiniai ir rekreaciniai takai			
2	Tartokų pažintinis takas	145 159	15 16 19 22 23 7	Reikėtų pastatyti naują tiltelį, laiptelius į šlaitą, pavojingiausiose vietose įrengti apsauginius turėklus. Pastatyti informacinį stendą, keletą suoliukų.

Svilonių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	Atokvėpio vieta „Girininkija“	45	13	Pastatyti pavėsinę, remontuoti taką.

Užusalių girininkija

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas miško žemėje		Trumpas apibūdinimas
		kvartalai	sklypai	
	Atokvėpio vietos			
1	Atokvėpio vieta „Sankryža“	157	24	Rekonstrukcija į poilsiavietę. Papildoma nauja įranga: miško baldų komplektas, pavėsinė, šiukšliadėžė, informacinis stendas, laužavietė.

5.2. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai

Kraštovaizdžio formavimo kirtimais siekiama sukurti visų pirma patrauklius rekreaciniu požiūriu vietovaizdžius. Jie taikytini bet kokio amžiaus, struktūros ir ploto medynuose. Šiems kirtimams priklauso erdvių ir sudėties formavimo bei kompleksiniai kirtimai:

a) erdvių formavimo kirtimai taikomi ten, kur būtina padidinti atvirų ir pusiau atvirų vietovaizdžių plotus uždaruose, ypač monotoniškuose (vienaardžiuose, grynuose ar mišriuose) medynuose, gyvenviečių prieigose, siekiant suformuoti pusiau atvirus medynus bei pagerinti patrauklių medynų erdvinę struktūrą, o taip pat atidengti kraštovaizdžio reginių vietas.

b) sudėties formavimo kirtimais siekiama norimos rūšinės sudėties, reikiamo spygliuočių ir lapuočių, medžių ir krūmų, skirtingų augalijos ardų santykio. Jie pagal reikalą taikytini intensyviau lankomose medynuose prie rekreacijos objektų, takų.

c) kompleksinio kraštovaizdžio formavimo miško kirtimai vykdomi derinant kelis kraštovaizdžio formavimo kirtimų būdus.

Žymiausią kraštovaizdžio formavimo kirtimų dalį sudarytų didelio skalsumo, uždaro kraštovaizdžio tipo medynų retinimas, paverčiant juos gerai apžvelgiamu ir praeinamu mišku. Sengirių dekoratyvumą padidintų saikingi rinktiniai kirtimai, įvairiaardžių ar mišrių eglynų - atsiliekančių augime eglučių atranka. Šiais kirtimais reikėtų atidengti įdomesnius senojo miško medžius ir reginių perspektyvą, paįvairinti pakelės miškelių monotoniją, atveriant šviesias laukymes, trako paslėptus medynus. Kraštovaizdžio formavimo kirtimai integruoja visas kitas kirtimų sistemas (ugdymo, sanitarinius ir atkuriamuosius-rekonstrukcinius). Jie turėtų vyrauti miško parkuose. Pradėti vykdyti etapais ir vykdyti juos reikėtų nuolatos. Pradėti reikėtų nuo menkaverčio trako ir pomiškio iškirtimo, vėliau kirsti ir nepageidaujamus medžius formuojant estetiniu požiūriu priimtinas, patogias poilsiui erdves. Medyno formavimą kraštovaizdžio formavimo kirtimais pradžioje reikėtų atlikti palaipsniui maždaug per 3 metus, o vėliau jį reikėtų tęsti kartojant kas 2 metai, pašalinant tai kas atsiranda nereikalinga: želiantis nepageidaujamas trakas ar pomiškis, atsirandantys sausuoliai bei skurstantys prasto estetinio vaizdo medžiai. Kirstinus medžius turėtų atrinkti specialistai vegetacijos periodo metu esant medžiams su lapais, o kirsti – ne poilsio sezono metu.

Jonavos miškų urėdijoje kraštovaizdžio formavimo kirtimai numatomi prie esamų kai kurių rekreacinių objektų, takų, vandens telkinių. Kraštovaizdžio formavimo kirtimų urėdijos valdomuose valstybinės reikšmės miškuose suprojektuota 22,6 ha (12 lentelė).

Didžiausios kraštovaizdžio formavimo kirtimų apimtys susidaro Svilonių girininkijoje. Daugiausia tai yra kirtimai prie esamų rekreacinių objektų, palei Neries upę.

Kultūros paveldo objektų, vietovių teritorijose, jų apsaugos zonose veikla vykdoma vadovaujantis Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymu bei kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Vykdant kraštovaizdžio formavimo priemones ir kitus ūkinius darbus, juos derinti su Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Kauno teritoriniu padaliniu.

10 lentelė. **Kraštovaizdžio formavimo kirtimai**

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m^3		Tūris 1 ha, m^3
										Iš 1 ha	sklype	
Pageležių girininkija												
108	17	1,0	1,0	6B 4P E 10E	75 75 75 30	0,6 0,1	Pbn	Erdvių formavimo kirtimai. Prie Baltojo ežero formuoti atviresnio tipo kraštovaizdį – gerinti ežero apžvelgiamumą, formuoti labiau permatomus medynus. Retinti antrąjį ardą, traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes bei atviras erdves.	10	19	19	190
109	15	2,0	1,0	8P 2B E 10E Ą	90 85 85 55 55	0,7 0,2 	Lbl		15	57	57	380
114	7	0,2	0,2	Miško poilsiavietė			Nbl	Neleisti užželti medžiais ir krūmais, šienauti.				
114	12	0,3	0,3	5B 3P 1E 1E 10E	60 85 85 65 55	0,5 0,3	Lcl	Erdvių formavimo kirtimai. Gerinti vandens telkinio apžvelgiamumą. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes bei atviras erdves.	10	25	8	250
114	13	1,0	0,1	9P 1E 10E	90 90 55	0,6 0,4	Ncl		10	44	4	440
Svilonių girininkija												
23	5	1,4	0,4	10P E	85 65	0,7 	Ncl	Nuo rekreacinio tako į Neries pusę gerinti apžvelgiamumą, formuoti ir palaikyti daugiau atviresnių erdvių. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes bei atviras erdves.	10	39	16	390
23	6	0,8	0,4	8P 2E	90 80	0,6 	Ncl		10	33	13	330
23	9	12,2	0,9	10P E	85 85	0,6 	Ncl		10	31	28	310
23	10	2,0	0,7	9P 1E	140 85	0,6 	Ncl		10	37	26	370
23	11	0,8	0,8	9K 1Gl	45 65	0,7 	Ncl	Nuo stovyklavietės į Neries pusę formuoti estetiškus, atviresnio tipo medynus. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes bei atviras erdves.	10	12	10	120
23	12	0,7	0,7	10P B Gl E	55 55 55 55	0,8 	Ncl		10	27	19	270
23	13	0,7	0,7	8Gl 2K	65 45	0,6 	Ncl		10	23	16	230
34	11	0,4	0,4	5J 3U	13 13	0,7 	Lds	Kirsti savaiminius medžius ir krūmus, kurie stelbia rekreacinius želdinius, genėti šakas.	5	1	1	25

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m^3		Tūris 1 ha, m^3
										Iš 1 ha	sklype	
				1E 1P	13 10							
45	8	2,4	2,4	4E 3B 1Ą 2P J Bt 7E 3B	95 75 150 95 85 45 45 25	0,5 0,1 	Lcl	Retinti pirmojo ardo E ir B. Formuoti vaizdingas grupes iš antrojo ardo ir perspektyvaus pomiškio. Retinti traką, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes.	10	26	62	260
45	9	1,3	1,3	7E 1Ą 2B B	45 60 40 60	0,6	Lcp	Retinti traką, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes.	5	8	10	160
45	25	2,0	2,0	6E 3Ą 1E D B	110 90 75 75 75	0,7	Lds	Retinti egles, sudarant daugiau erdvės ąžuolams. Retinti traką, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes.	20	72	144	360
90	22	0,6	0,6	10Ą P Pavieniai medžiai (7Ą3Ą E)	15 15	0,7	Ncl	Sklype yra grupiškai išsidėsčiusių savaiminių pušies žėlinių. Formuoti optimalaus tankumo ir estetiškai patrauklias pušų grupes. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus, prasto estetinio vaizdo medžius, formuoti vaizdingas grupes.	5	2	1	35
Dumsių girininkija												
71	3	4,0	0,6	10P B D	15 10 10	0,7	Nal	Didinti atviras erdves, formuoti „langą“ kopai atverti.	15	2	1	15
71	4	14,1	0,4	10P P Pb B D	15 30 35 15 15	0,9	Nbl		25	11	5	45
71	6	0,8	0,2	10Pb B Polajiniai želdiniai: 8P 2Pb	35 30 15 20	0,4 0,5 	Nbl		25	10	2	40
Gaižiūnų girininkija												
145	19	0,8	0,2	4B 2D 3E	65 65 75	0,7	Šcp		10	26	5	260

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m^3		Tūris 1 ha, m^3
										Iš 1 ha	sklype	
				1P Ą L Bt G K	75 65 65 35 65 65							
145	20	0,5	0,5	6B 4D Ą Bt E J L	60 60 60 40 60 60 40	0,7	Lcl		10	26	13	256
145	21	0,3	0,3	Miško aikštė			Ncl					
145	22	1,0	0,6	4L 2D 1B 2E 1G Ą Ą	60 60 60 70 60 90 60	0,7	Šcp	Pažintinio tako aplinkoje formuoti vaizdingus miško vietovaizdžius, ypač į Neries pusę, išryškinant reljefo formas, stambesnius medžius. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus medžius.	10	39	23	390
145	23	0,4	0,2	5U 3L 2B E E G K L Bt	60 60 60 60 40 60 60 40 40	0,6	Šds		10	21	4	210
159	7	0,8	0,6	5Bt 3Bt 2U U D	25 45 45 75 45	0,7	Šds		15	24	14	160
Upninkų girininkija												
11	2	1,3	1,3	10P E B 7E 2Ą	100 80 80 50 50	0,7 0,2 	Ncl		15	63	82	420

Kv.	Skl.	Sklypo plotas, ha	KFK plotas sklype, ha	Medyno rūšinė sudėtis	Amžius	Skalsumas	Augavietė	Kirtimų pobūdis	Iškertamas max. tūrio %	Iškertamas maksimalus tūris, m^3		Tūris 1 ha, m^3
										Iš 1 ha	sklype	
				1B	30			Formuoti estetiškai patrauklią stovyklavietės aplinką, palaikyti atviras erdves į Šventosios upę. Retinti traką, pomiškį, užstelbtus, atsilikusius, pavojingus medžius. Grupiškai retinti antrąjį ardą, formuoti perregimą medyną.				
11	4	0,9	0,9	8P 2E B 10E	110 85 85 55	0,7 0,2	Ncl		15	68	61	450
11	6	5,9	2,6	9P 1E B 8E 2Ą	100 80 80 60 60	0,8 0,2	Ncl		15	74	193	495
11	10	0,3	0,3	9P 1E 9E 1Ą	110 75 55 55	0,8 0,2	Ncl		15	77	23	510
Iš viso:												

11 lentelė. **Suvestiniai kraštovaizdžio formavimo kirtimų duomenys**

Eil. nr.	Girininkija	Kraštovaizdžio formavimo kirtimais kertama:	
		Plotas, ha	Didžiausias iškertamas tūris, m^3
1.	Girelės	-	-
2.	Jonavos	-	-
3.	Pageležių	2,6	88
4.	Svilonių	11,3	346
5.	Dumsių	1,2	8
6.	Gaižiūnų	2,4	59
7.	Upninkų	5,1	359
8.	Užusalių	-	-
	Iš viso:	**22,6**	**860**

5.3. Rekreacinės infrastruktūros aptarnavimas

Bet kokie rekreacinės infrastruktūros objektai palikti be priežiūros greitai sunyktų bei taptų šiukšlynais. Kad to išvengtume, būtina organizuoti šių objektų priežiūrą. Objektų priežiūrą sudarytų sekantys darbai:

-objektų apžiūra, sutvarkymas ir paruošimas poilsiavimo sezonui;

-pastovus šiukšlių surinkimas ir išvežimas sezono metu;

-funkcionuojančių lauko tualetų priežiūra;

-objektų teritorijos nušienavimas;

-malkų pristatymas laužavietėms;

-pastoviai atliekami einamojo remonto darbai.

Vienas iš pačių svarbiausių priežiūros darbų būtų šiukšlių surinkimas ir išvežimas atliekamas bent kartą per savaitę (lankomiausiuose objektuose bent 2 kartus) sezono metu.

Labai svarbu yra tinkamai prižiūrėti įrengtus ir funkcionuojančius lauko tualetus. To tinkamai neatliekant rekreaciniai objektai poilsiautojams tampa nepatrauklūs, atstumiantys ir papildomas poilsiautojų srautas pasiskirsto po tam nepritaikytas miško vietas.

Poilsiaviečių ir kitų objektų teritorijos vasaros bėgyje turėtų būti nušienaujamos nors 2-3 kartus, vešlesnę žolę pašalinant iš objektų teritorijos.

Einamojo remonto darbai turėtų būti atliekami prieš poilsiavimo sezono pradžią, o vėliau – esant reikalui. Tai ir pavėsinių stogų einamasis remontas, sulūžusių ar aplaužytų miško baldų sutvarkymas, tvorelių remontas, išvirtusių iš savo vietos laužavietes juosiančių akmenų atstatymas ir panašūs darbai.

Visus šiuos darbus turėtų atlikti pastoviai rekreacinės infrastruktūros objektus prižiūrintys žmonės.

5.4. Rekreacinės infrastruktūros kapitalinis remontas ir atnaujinimas, darbų eiliškumas

Kapitalinio remonto darbus reikėtų atlikinėti kas 5 metai. Per tiek laiko miško sąlygomis daugelis medinių įrenginių stipriai apipūva ir juos tenka remontuoti kapitališkai , pakeisti kai kurias jų dalis arba ir visą įrenginį. Kapitalinis remontas galėtų būti atliekamas ir rečiau, jei greitai pūvančios įrenginių dalys būtų daromos iš ąžuolo medienos arba bent į žemę įkasamas dalis daryti iš spygliuočių medienos prieš tai jas stipriai apdeginant. Šie darbai galėtų būti atliekami ne rekreacinio sezono metu, tų pačių žmonių, kurie prižiūri rekreacinę infrastruktūrą.

Per pirmą penkmetį rekomenduojama atlikti kraštovaizdžio formavimo kirtimus ir po to juos reguliariai kartoti kas du metus vietose, kur gausiai atželia pomiškis ir trakas. Per visą vykmetį reguliariai turi būti prižiūrimi ir atnaujinami visi rekreaciniai įrenginiai, siekiant išlaikyti jų patrauklumą ir funkcionalumą.

Literatūros sąrašas

1. Kultūros vertybių registras: http://kvr.kpd.lt/heritage/
2. Jonavos rajono savivaldybė: http://www.jonava.lt/4.
3. Generalinė miškų urėdija: http://www.gmu.lt
4. Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba: http://www.vstt.lt
5. Lietuvos piliakalnių duomenų bazė: www.piliakalniai.lt
6. Jonavos rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, 2008 m.
7. P. Kavaliauskas. Metodologiniai kraštotvarkos pagrindai. Vilnius:Academia, 1992.

PRIEDAI

1 Priedas

Kraštovaizdžio formavimo kirtimai

Sutartiniai ženklai

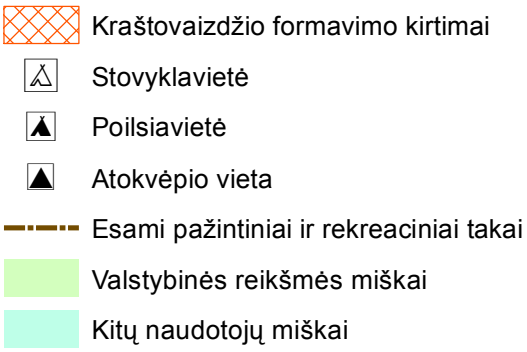

Pageležių girininkija M 1 : 5000

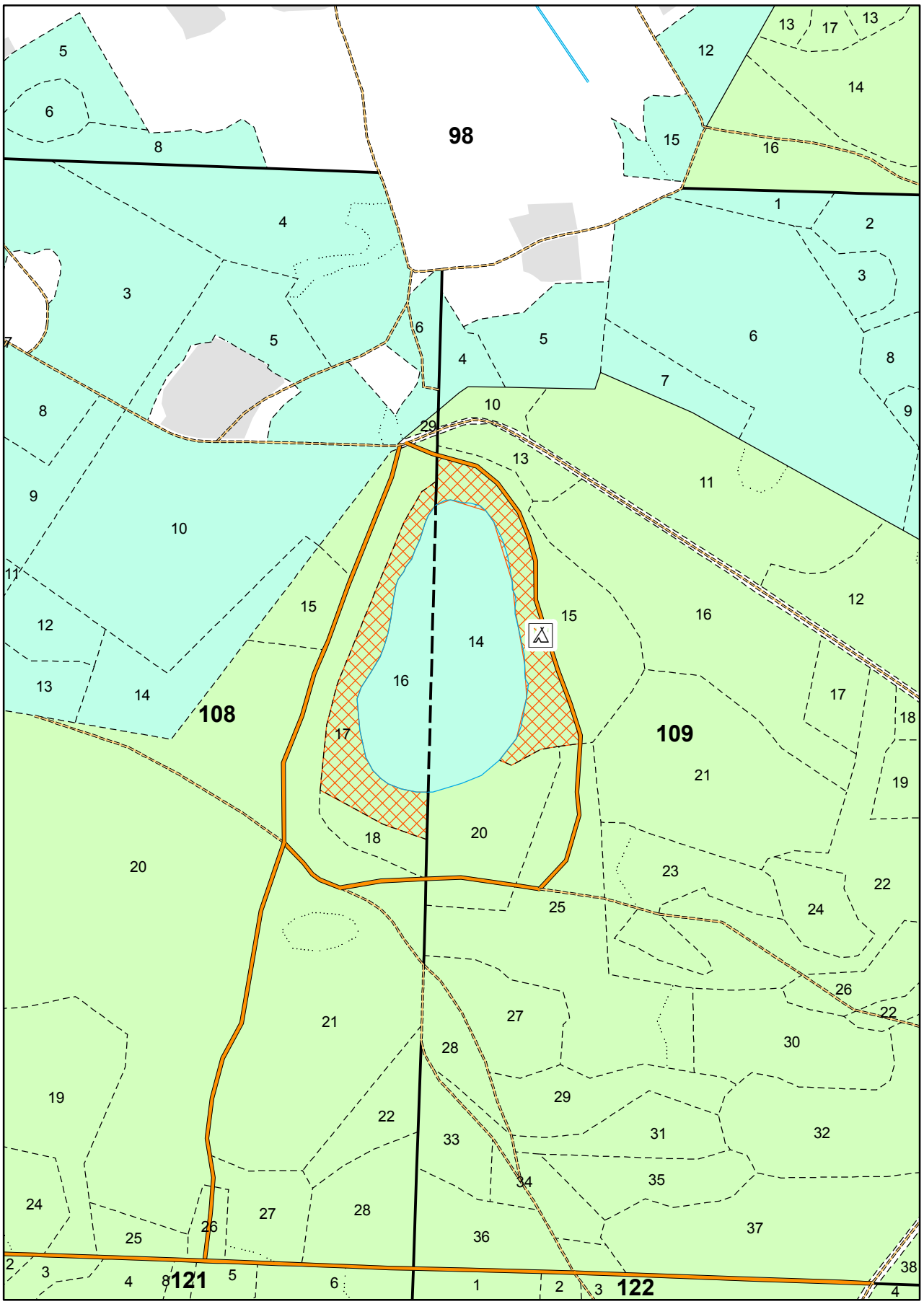

Pageležių girininkija M 1 : 5000

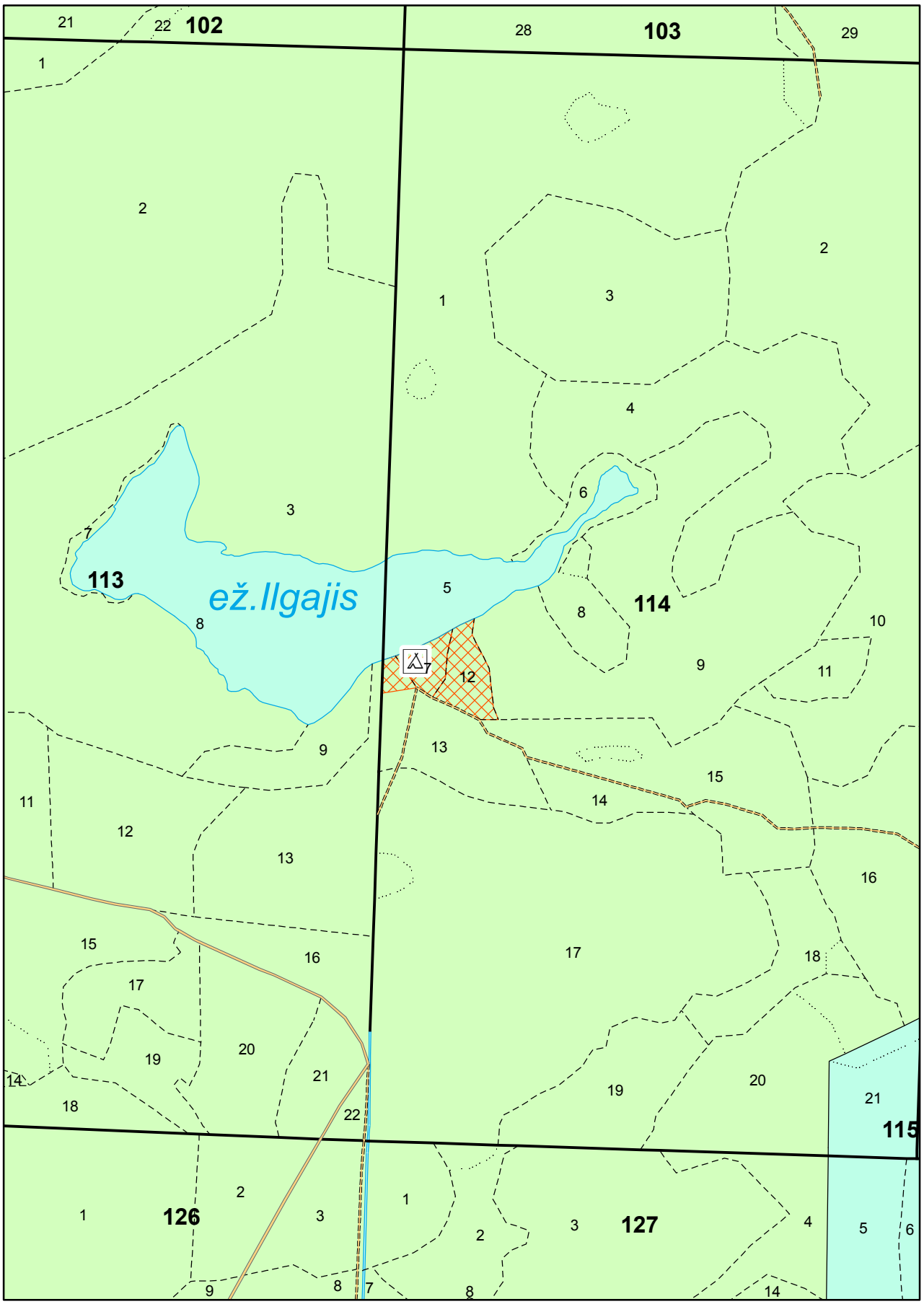

Svilonių girininkija M 1 : 5000

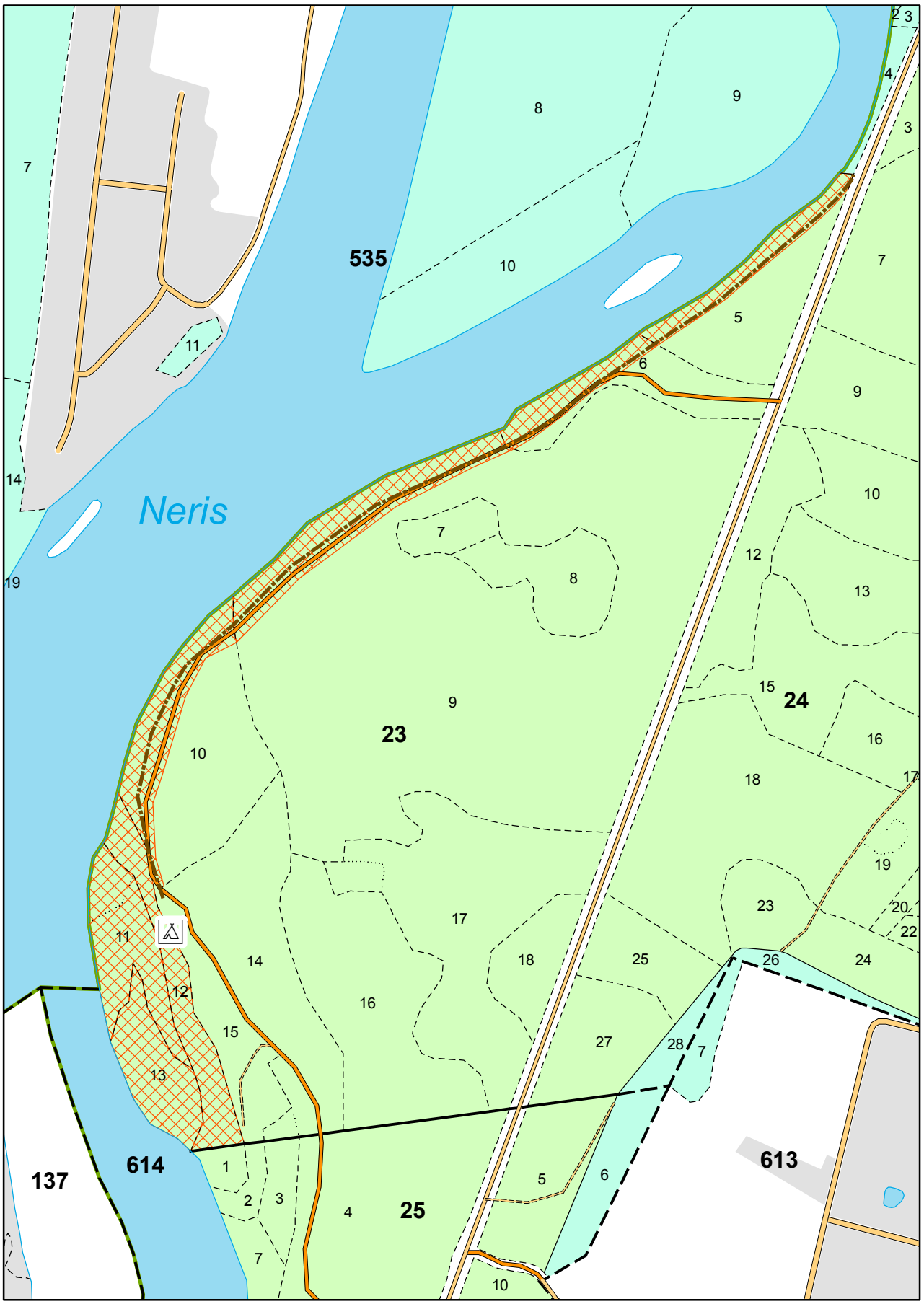

Svilonių girininkija M 1 : 5000

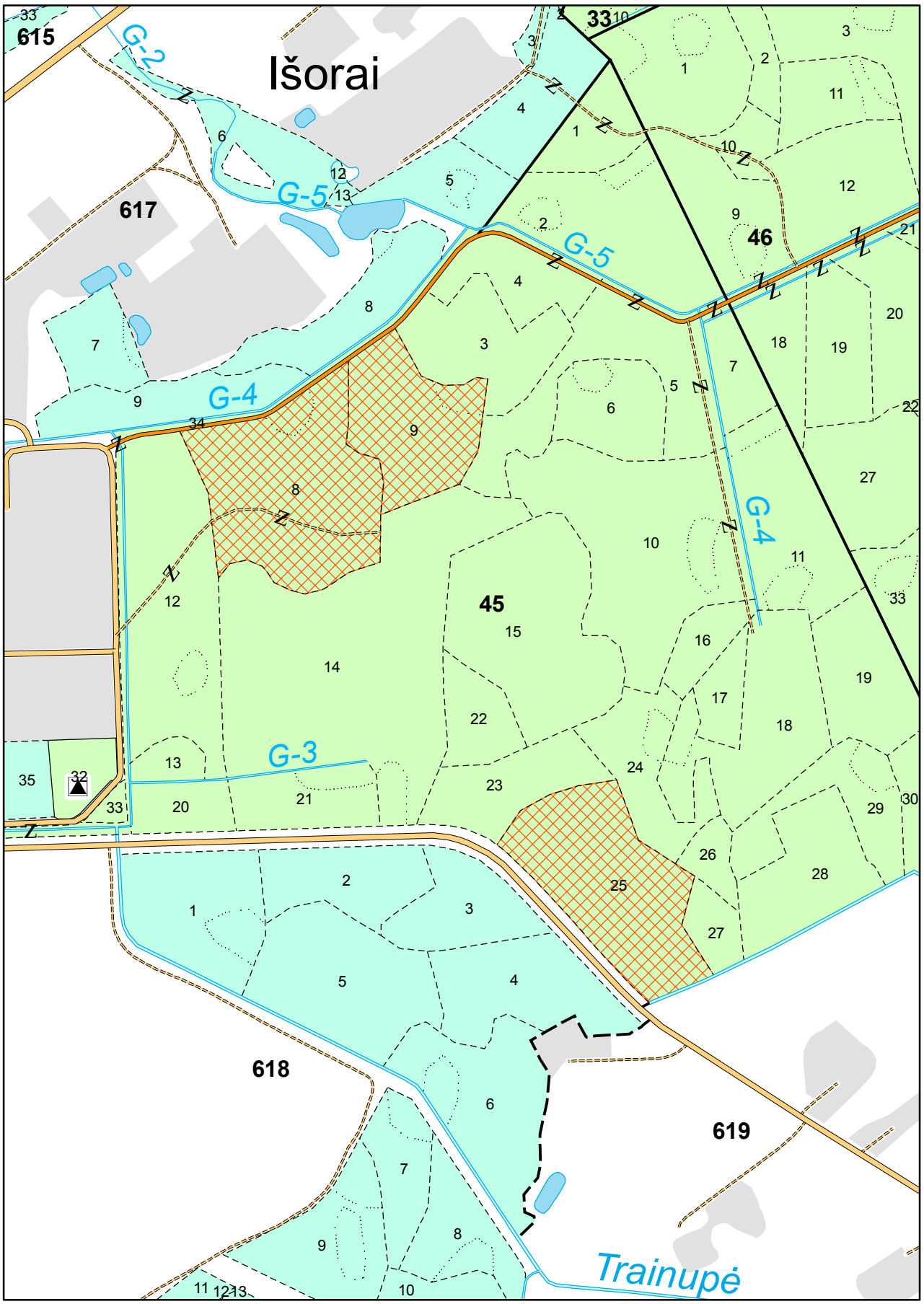

Dumsių girininkija M 1 : 5000

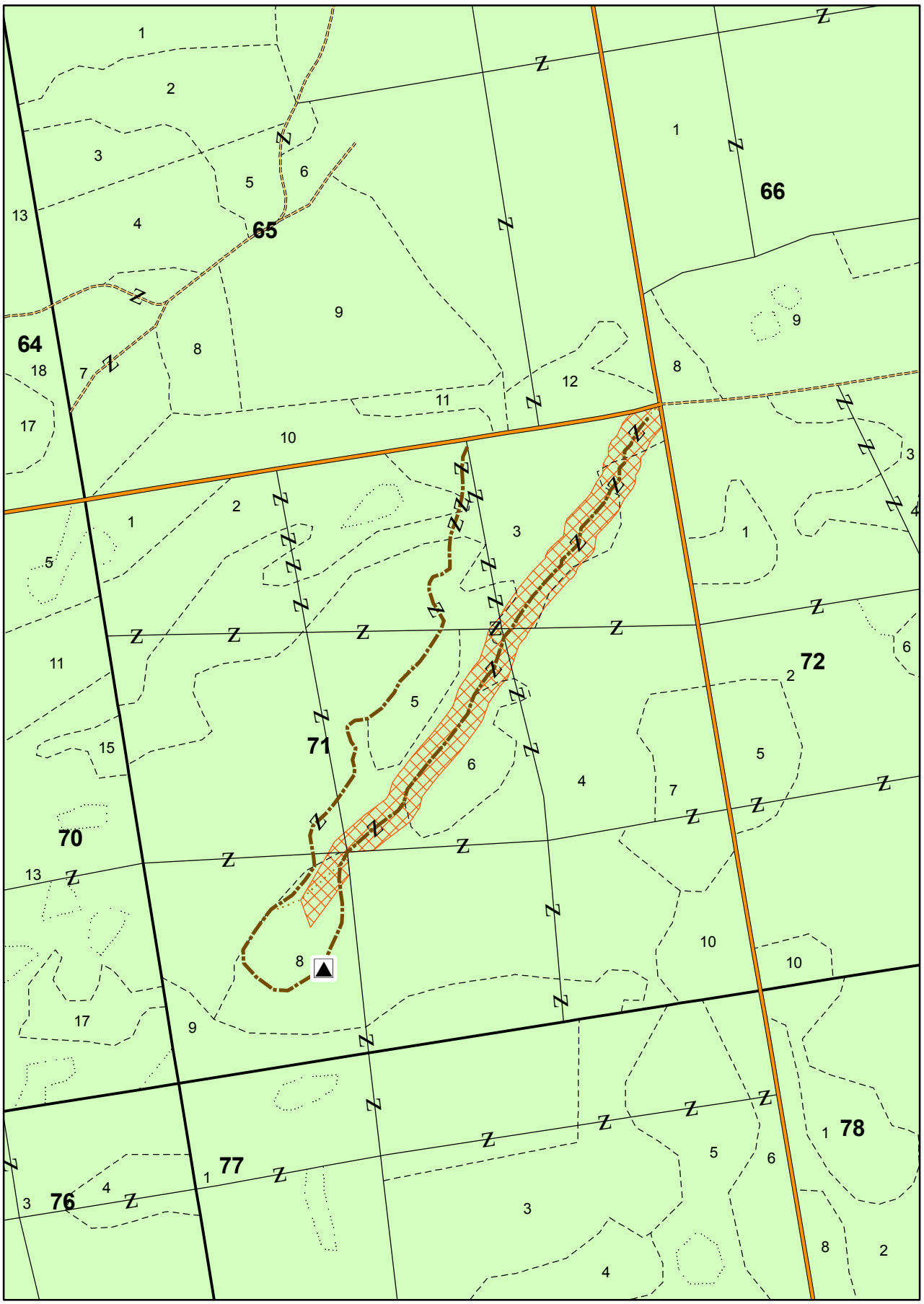

Gaižiūnų girininkija M 1 : 5000

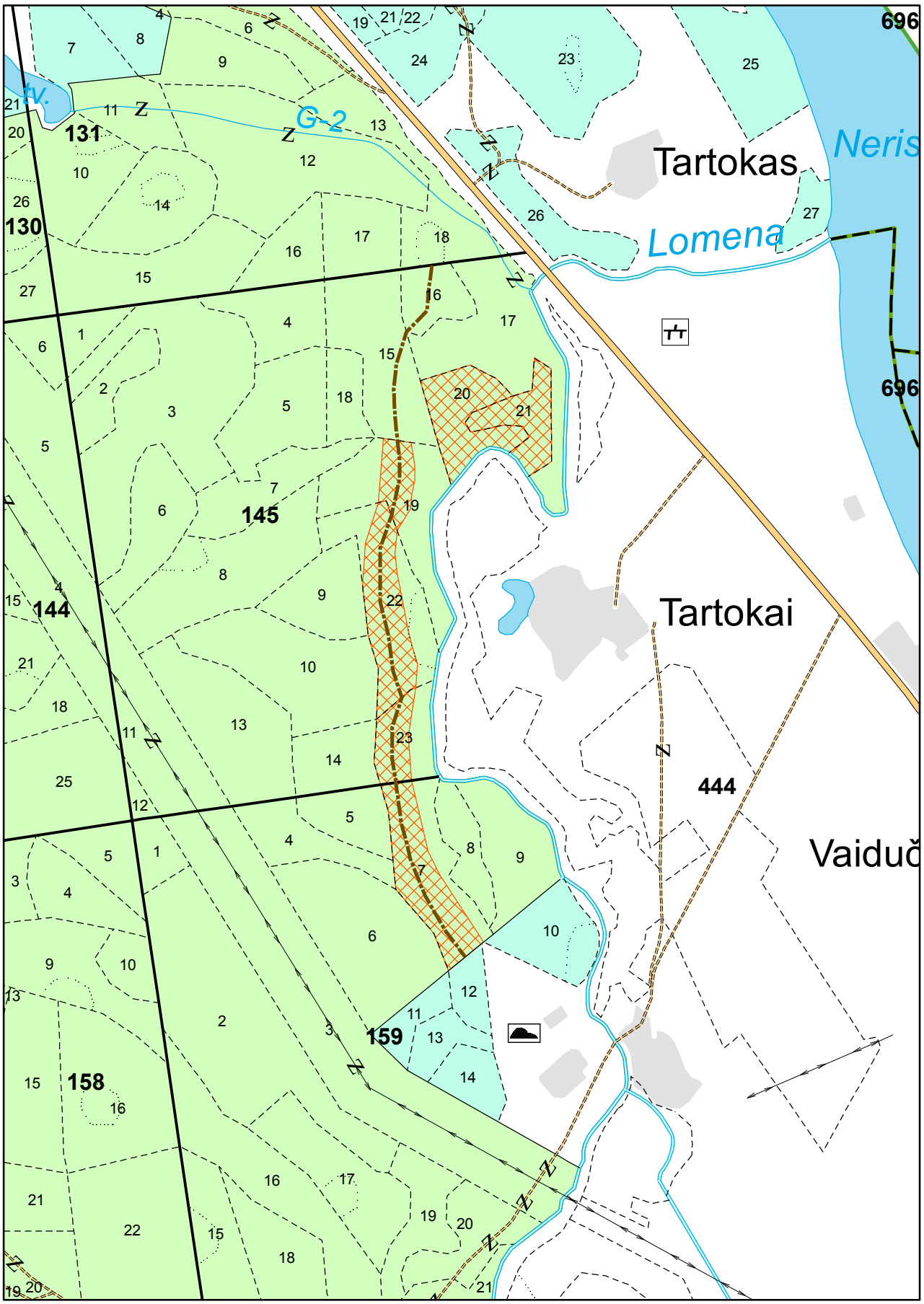

Upninkų girininkija M 1 : 5000

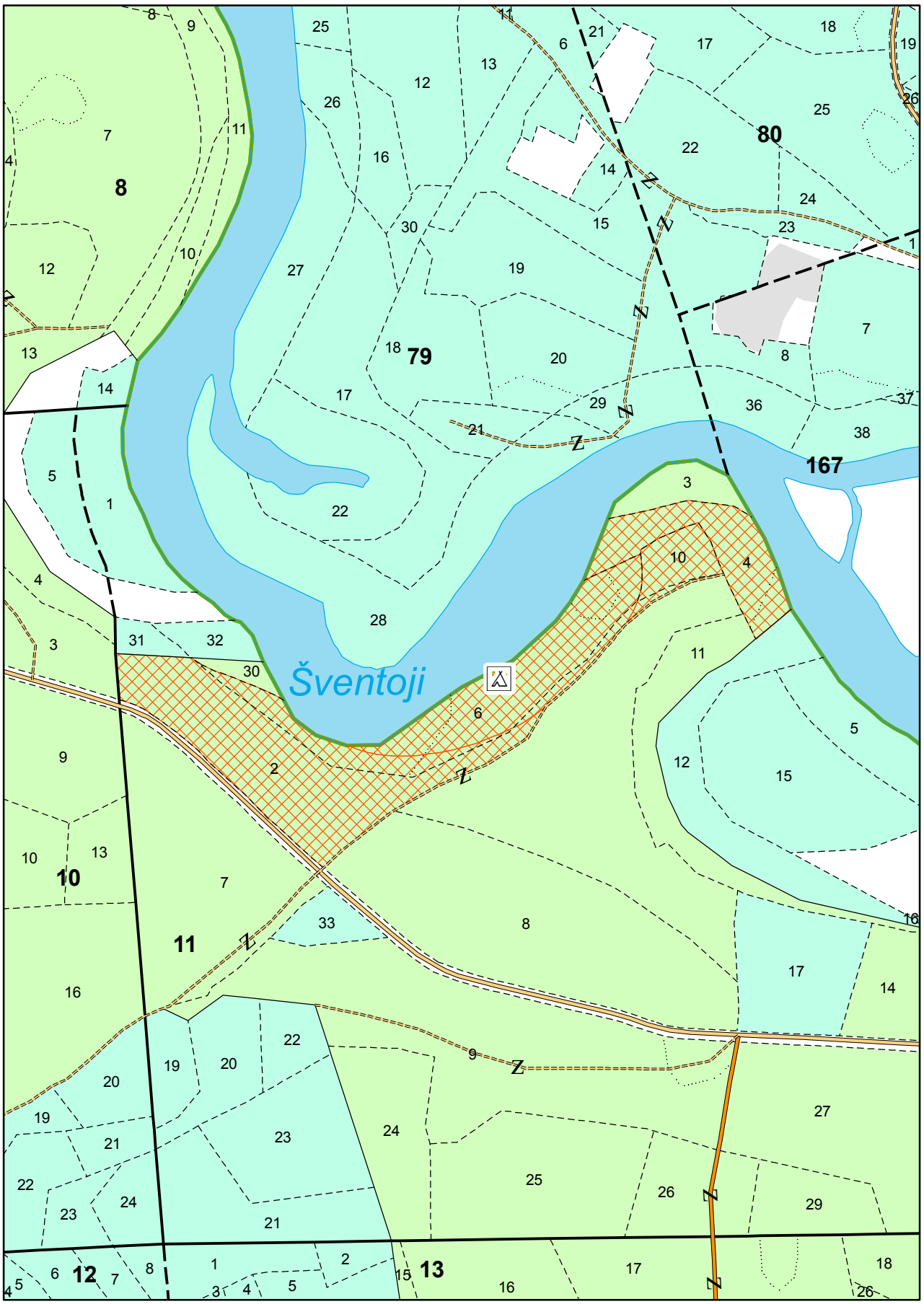

2 Priedas

Kultūros paveldo objektų teritorijos

Sutartiniai ženklai

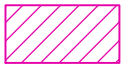
Kultūros paveldo objektų teritorijos

Kultūros paveldo objektų apsaugos nuo fizinio poveikio zona

Valstybinės reikšmės miškai

Kitų naudotojų miškai

Svilonių girininkija

M 1 : 10 000

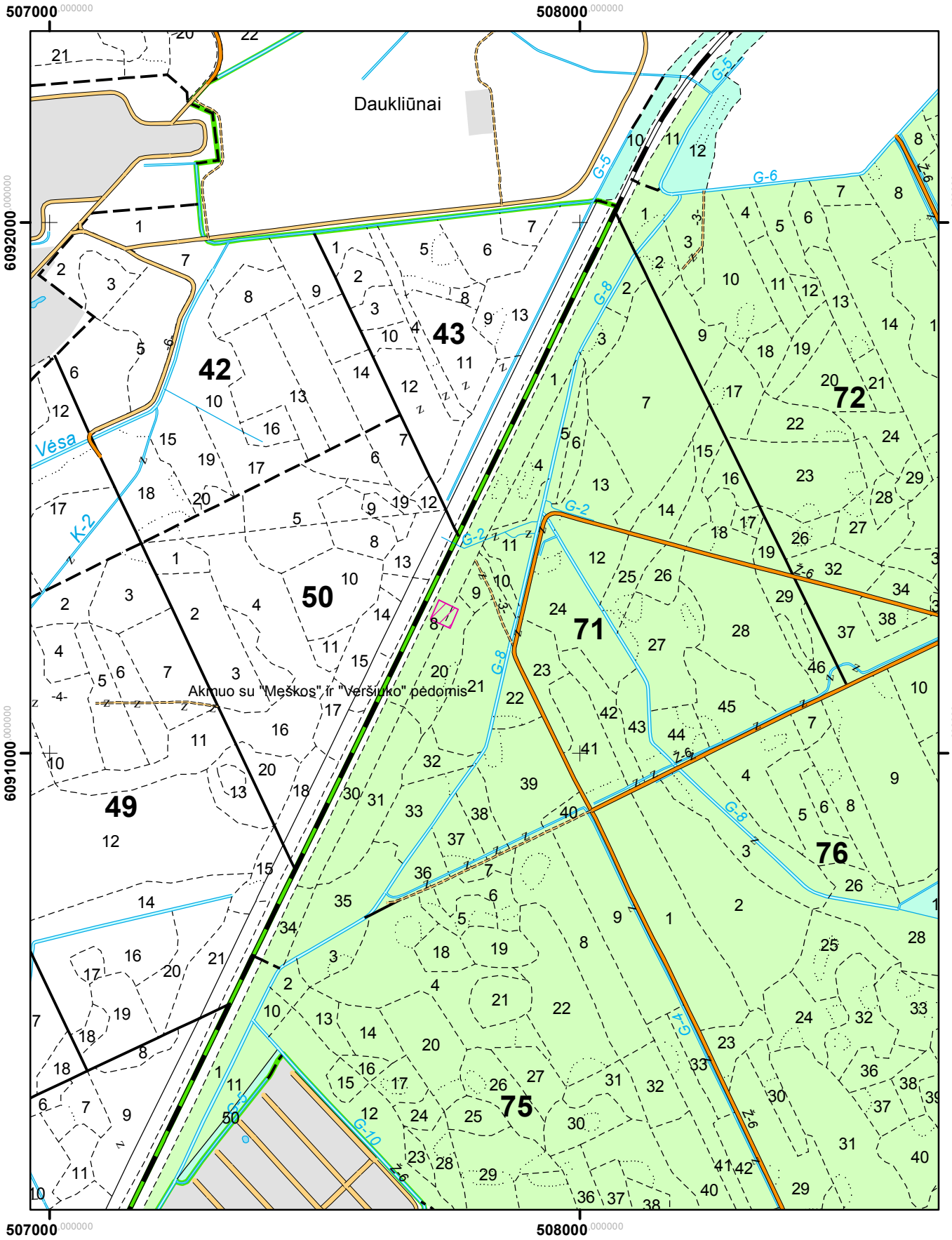

Gaižiūnų, Upninkų girininkijos M 1 : 10 000

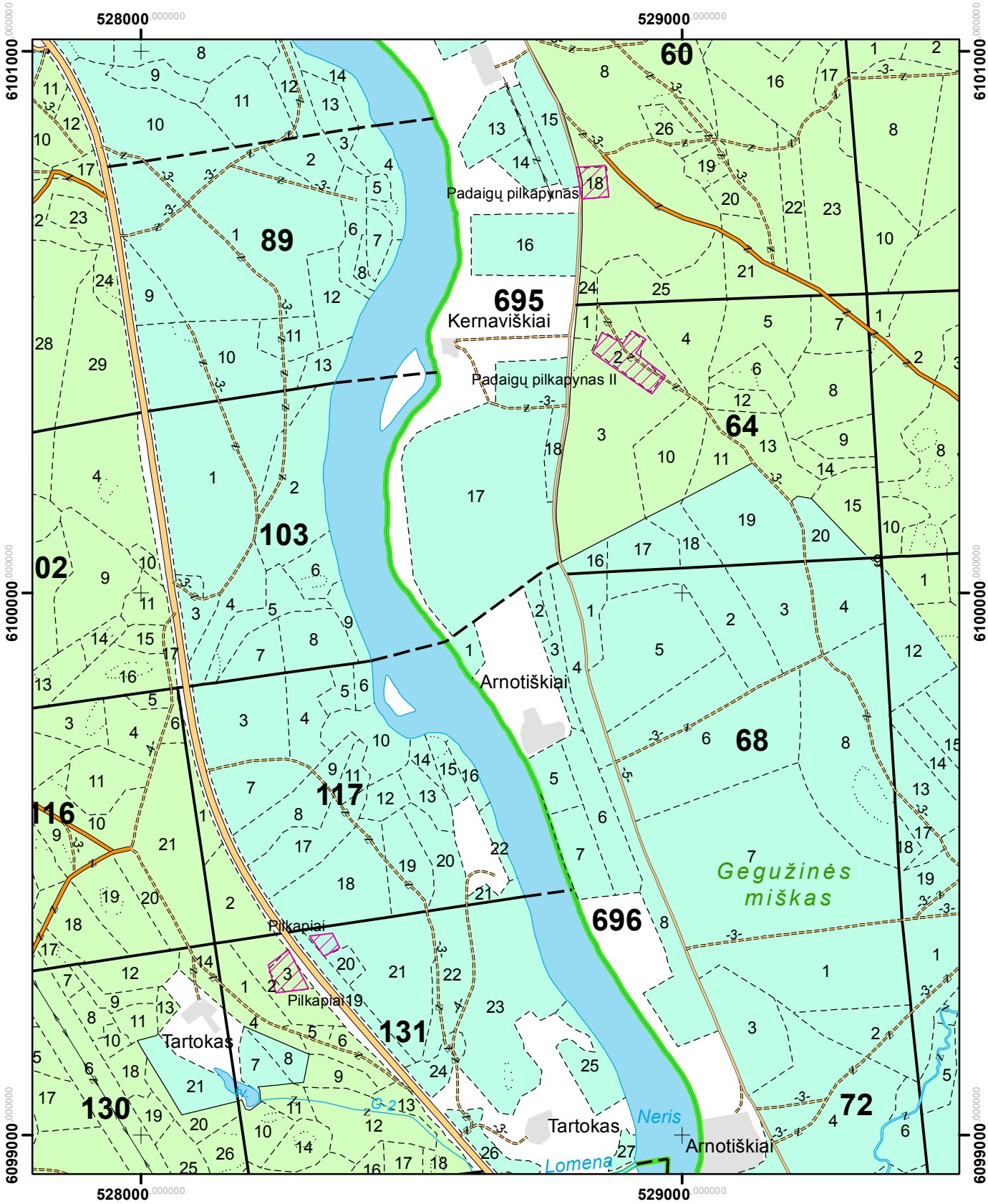

Upninkų girininkija M 1 : 10 000

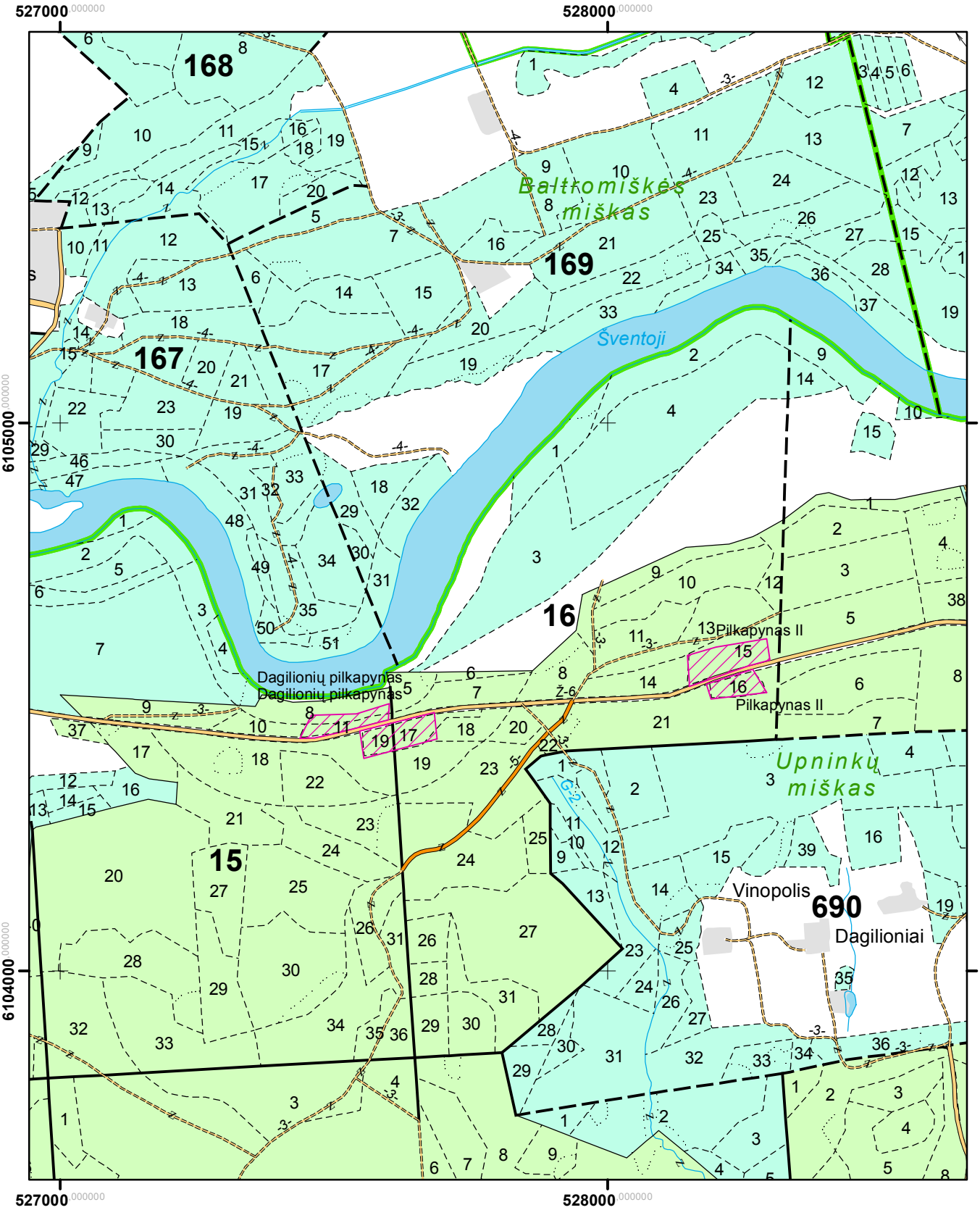

Upninkų girininkija

M 1 : 10 000

